

INTERPARLEMENTAIRE UNIE (IPU)
114de ASSEMBLEE
Nairobi, 6-12 mei 2006

Verslag van de Belgische delegatie

Inhoud

1. Samenstelling van de delegatie.....	2
2. Deelnemers.....	2
3. Uitvoerend Comité.....	2
4. Bestuursraad.....	3
- Verkiezing van de secretaris-generaal van de IPU.....	3
- Lidmaatschapskwesaties.....	4
- Financiële kwesaties.....	4
- Hervorming van de IPU.....	5
- Samenwerking met het VN-systeem.....	6
- Samenwerking met de WTO (Wereldhandelsorganisatie).....	7
- Recente gespecialiseerde vergaderingen.....	7
- Activiteiten van diverse IPU-instanties.....	10
i) <i>Comité voor de mensenrechten van parlementsleden</i>	10
ii) <i>Midden-Oosten</i>	10
iii) <i>Internationaal humanitair recht</i>	11
iv) <i>Groep voor genderpartnerschap</i>	11
- Andere verslagen waar de Raad akte van genomen heeft.....	12
5. Assemblee.....	12
6. Vaste commissies - samenstelling van de Bureaus (effectieve leden).....	17
7. Vergadering van de vrouwelijke parlementsleden.....	17
8. Andere activiteiten (paneldebatten).....	18
9. Twaalf Plus.....	19
- Voorzitterschap van de groep.....	19
- Herziening van het reglement van de groep.....	19
- Financiële resultaten van de groep.....	20
- Urgentiepunt.....	20
- Benoemingen.....	21
- Verslagen en resoluties van de Assemblee.....	21
- Verkiezing van de secretaris-generaal van de IPU.....	22
- Evaluatie van de hervorming van de IPU.....	22
- Financiering buiten de begroting van IPU-activiteiten.....	23
- Samenstelling van het Comité voor de mensenrechten van parlementsleden.....	23
- Waarnemerstatuut voor internationale federaties van politieke partijen.....	24
- Hoorzitting met de secretaris-generaal van de IPU.....	24
- Hoorzitting met de VN-vertegenwoordiger voor de vogelgriep.....	25
10. Agenda van de volgende Assemblees.....	25
- 115e Assemblee (Genève, 16-18 oktober 2006).....	25
- 116e Assemblee (Bangkok, 29 april - 4 mei 2007).....	26
11. Vergaderschema van de Interparlementaire Unie.....	26
<i>Aangenomen teksten</i>	28

1. SAMENSTELLING VAN DE DELEGATIE

Dhr. François-Xavier de DONNEA, volksvertegenwoordiger, voorzitter van de Belgische IPU-Groep, afgevaardigde bij de IPU-Bestuursraad en de Twaalf Plus Groep, voorzitter van de delegatie

Dhr. Geert VERSNICK, volksvertegenwoordiger, voorzitter a.i. van de Twaalf Plus Groep, afgevaardigde bij de IPU-Bestuursraad

Mevr. Magda DE MEYER, quaestor van de Kamer van volksvertegenwoordigers, afgevaardigde bij de IPU-Bestuursraad en de Twaalf Plus Groep

Mevr. Marie-José LALOY, senator, plaatsvervangend lid van het Comité voor de mensenrechten van parlementsliden van de IPU

Mevr. Simonne CREYF, volksvertegenwoordiger, ondervoorzitster van de Belgische IPU-Groep

Mevr. Fatma PEHLIVAN, senator, ondervoorzitster van de Belgische IPU-Groep

Dhr. Jean-Pol HENRY, quaestor van de Kamer van volksvertegenwoordigers

Dhr. Alain DESTEXHE, senator

2. DEELNEMERS

Er waren 1.066 deelnemers, onder wie 602 parlementsliden (waarvan 33 parlementsvoorzitters en 170 of 28,2 % vrouwelijke parlementsliden). Zij vertegenwoordigden 118 nationale parlementen, 5 internationale assemblees met het statuut van geassocieerd lid en 27 internationale organisaties met het statuut van waarnemer.

3. UITVOEREND COMITÉ

Voorzitter:	dhr. P.F. Casini (Italië)
Ondervoorzitster:	mevr. M.N. Mensah (Namibië)
Leden :	dhr. H. Al Hadi (Libië)
	dhr. J. Austin (Verenigd Koninkrijk)
	dhr. J. Jorge (Brazilië)
	dhr. T. Kawara (Japan)
	mevr. K. Komi (Finland)
	dhr. A. Kozlovskiy (Russische Federatie)
	mevr. L. Lerksamran (Thailand)
	dhr. Lü Congmin (China)
	dhr. O.F. Natchaba (Togo)
	dhr. F.X. Ole Kaparo (Kenia)
	mevr. E. Papadimitriou (Griekenland)
	dhr. A. Radi (Marokko)
	mevr. K. Serrano Puig (Cuba)
	mevr. A. Vadai (Hongarije)
	mevr. M. Xavier (Uruguay) ¹

¹ Ambtshalve lid als voorzitster van het Coördinatiecomité van de vrouwelijke parlementsliden. Verkozen in Nairobi voor een mandaat van twee jaar.

Conform zijn rol formuleerde het Uitvoerend Comité aanbevelingen over de punten op de agenda van de Bestuursraad (zie rubriek 4 van dit verslag).

Verder behandelde het Comité de volgende kwesties:

- de maatregelen die werden genomen om het communicatiebeleid van de IPU te verbeteren (nieuwe, aantrekkelijker presentatie van de algemene informatiebrochure over de IPU, geleidelijke vernieuwing van de website, publicatie van een nieuwe elektronische nieuwsbrief van de IPU, *e-Bulletin*, die zes maal per jaar zal verschijnen)
- verkiezing van de secretaris-generaal van de IPU

Als antwoord op de kritiek op de procedure die voor deze verkiezing in Nairobi gevolgd werd (zie rubriek 9 hieronder), richtte het Uitvoerend Comité een werkgroep op die de arbeidsvoorwaarden en de toekomstige wijze van aanstelling van de secretaris-generaal onder de loep moet nemen en binnen de zes maanden verslag moet uitbrengen.

- de toestand van de recent verkozen Palestijnse Wetgevende Raad

Het Comité besloot met de Raad in verbinding te blijven en vroeg het Comité voor de mensenrechten van parlementsleden en het Comité voor het Midden-Oosten zich te beraden over de zaak van de opsluiting (in Israël) van verscheidene leden van de Raad.

- het kapitaalfonds (reserves) van de IPU

Het Comité had het over het vaststellen van een minimumniveau voor dit fonds (dat in 2005 in waarde met ongeveer de helft van de jaarlijkse begroting overeenkwam, nadat het enkele jaren geleden tot amper 20 % was geslonken). Het Comité keurde een nieuw investeringsbeleid voor het fonds goed, teneinde tot een beter rendement te komen.

- personeelszaken

Het Comité werd op de hoogte gebracht van de wijzigingen in het personeelsbestand van de IPU sinds de vorige Assemblee (Genève, oktober 2005). Het besprak ook de mogelijkheid dat de IPU lid zou worden van de *International Civil Service Commission* (ICSC). Door die toetreding zou er vooral een grotere mobiliteit van de ambtenaren kunnen komen tussen de IPU en de andere internationale organisaties die lid zijn van de commissie.

4. BESTUURSRaad

De Raad is de instantie die de activiteiten van de Interparlementaire Unie bepaalt en stuurt en de uitvoering ervan controleert. Hij spreekt zich eveneens uit over de conclusies van de werkzaamheden van de ondergeschikte organen die hij opricht en van de gespecialiseerde conferenties die de IPU buiten de statutaire Assemblees organiseert.

- **Verkiezing van de secretaris-generaal van de IPU**

De Raad verkoos dhr. Anders B. Johnsson (Zweden) tot secretaris-generaal van de Interparlementaire Unie voor een derde ambtstermijn van vier jaar, van 1 juli 2006 tot 30 juni 2010.

- Lidmaatschapskwesties

De Raad keurde de toetreding van het parlement van Qatar goed alsook de aanvraag van de parlementen van Paraguay en Somalië om opnieuw toe te treden.

Daardoor zijn thans 146 nationale parlementen lid van de Interparlementaire Unie. Zeven internationale assemblees, waaronder het Europees Parlement en de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa, hebben het statuut van geassocieerd lid. De geassocieerde leden hebben qua deelname aan de IPU-Assemblees dezelfde rechten als de volwaardige leden, behalve stemrecht en het recht om kandidaten voor te stellen voor verkiesbare functies.

Verder kende de Raad het statuut van waarnemer toe aan verscheidene internationale parlementaire organisaties :

- de Vereniging van Senaten, Shoera's en gelijkwaardige Raden van Afrika en de Arabische wereld;
- de Interparlementaire Assemblee van de Orthodoxie (IAO) ;
- de Interparlementaire Commissie van de Centraal-Afrikaanse Economische en Monetaire Gemeenschap;
- het Parlementair Vredesforum van de Grote Meren – Amaniforum.

Ten slotte aanvaardde de Raad een nieuwe categorie van waarnemers bij de IPU, namelijk de internationale federaties van politieke partijen.

- Financiële kwesties

De Raad gaf zijn goedkeuring aan de rekeningen van de IPU en het financieel beheer van de secretaris-generaal voor het jaar 2005, dat net als de drie voorafgaande boekjaren afgesloten werd met een klein exploitatieoverschot (2 %).

In de jaarrekening wordt bijzondere aandacht besteed aan een genderanalyse van de uitgaven. De Raad noteerde in dat verband dat de enkele jaren geleden geformuleerde doelstelling van pariteit op het niveau van de kaderleden in het IPU-secretariaat ongeveer bereikt werd. Hij kreeg ook te horen dat de financiering buiten de begroting (met externe middelen) van een aantal IPU-projecten, vooral op het gebied van de technische steun aan parlementen, in 2005 het bedrag van 2 miljoen Zwitserse frank – ongeveer 20 % van de begroting – overschreed.

De IPU wil dat soort financiering van haar activiteiten in de komende jaren gevoelig optrekken. Aangezien een verhoging van de bijdrage van de lidparlementen immers niet realistisch is, is dat de enige manier om nieuwe activiteiten of een uitbreiding van bestaande activiteiten te financieren, met name op het gebied van de bevordering van de democratie, waar steeds meer een beroep op de IPU wordt gedaan. De Raad werd ingelicht over de aanwerving van een medewerkster die een strategie voor externe fundraising moet uitstippelen en in de praktijk brengen.

De vraag blijft hoe die activiteiten van de IPU gecoördineerd zullen worden met de gelijkaardige activiteiten van de Parlementaire Stichting voor Democratie, die twee jaar geleden op initiatief van de IPU werd opgericht en nog maar pas van start is gegaan. Hoewel die stichting juridisch onafhankelijk is van de IPU, heeft zij expliciet als opdracht gekregen externe middelen aan te trekken voor de ondersteuning van IPU-projecten inzake bevordering van de democratie (cf. de discussie daarover binnen de Twaalf Plus Groep – rubriek 9 hieronder).

De Bestuursraad sprak zich nog niet uit over de nieuwe bijdrageschaal die tijdens de vorige Assemblee door een *ad hoc* werkgroep van het Uitvoerend Comité voorgesteld werd. Dat voorstel wil de bijdrageschaal van de IPU nauwer doen aansluiten bij die van de UNO, om zo de draagkracht van elk land beter te weerspiegelen. De Raad besloot dan ook te wachten op de publicatie van de aangepaste bijdrageschaal van de UNO voor de periode 2007-2009. Hij zal zich formeel over de nieuwe bijdrageschaal uitspreken tijdens de volgende Assemblee, wanneer de begroting voor 2007 goedgekeurd wordt.

Aangezien het de bedoeling is de nieuwe bijdrageschaal gespreid in te voeren over een periode van zes jaar (2007-2012), werd bovendien besloten de schaal na drie jaar te herzien op basis van de UNO-bijdrageschaal voor de periode 2010-2012, rekening houdend met de ondertussen eventueel opgetreden wijzigingen in het ledenbestand van de IPU.

Ter herinnering : de voorgestelde bijdrageschaal voorziet in een substantiële verhoging van het aandeel van België in de begroting, dat van 1,23 % geleidelijk zou oplopen tot 1,58 % (cijfers op basis van de UNO-bijdrageschaal voor de periode 2004-2006 en dus nog vatbaar voor wijziging).

Ten slotte paste de Raad voor het eerst een amendement op het Financiële Reglement van de IPU toe, dat tijdens de vorige Assemblee aangenomen werd en dat het mogelijk maakt om de schuld van een lid dat eerder geschorst werd wegens niet-betaling van zijn bijdrage en dat opnieuw toetreedt, in bepaalde omstandigheden kwijt te schelden. De Raad besliste op basis van dat amendement om de oude schuld van Georgië (opnieuw lid sinds april 2005) en van Madagaskar en de Dominicaanse Republiek (opnieuw lid sinds oktober 2005) kwijt te schelden.

- Hervorming van de IPU

Tijdens de vorige Assemblee vroeg het Uitvoerend Comité aan de nieuw verkozen IPU-voorzitter een speciale werkgroep op te richten om de hervorming van 2003 te evalueren en suggesties te doen voor nieuwe stappen in het hervormingsproces. Die werkgroep werd hoofdzakelijk samengesteld uit parlementsvoorzitters en enkele « institutionele » leden zoals de voorzitter van het Coördinatiecomité van de vrouwelijke parlementsleden en oud-voorzitter van de IPU Páez Verdugo. De werkgroep hield zijn eerste vergadering op 19 en 20 januari 2006 en stelde voorlopige conclusies op, die aan alle lidparlementen en aan de geopolitieke groepen van de IPU werden meegedeeld voor commentaar.

De Raad wijdde in Nairobi nog geen debat aan die conclusies. Hij werd enkel geïnformeerd over de opmerkingen die tot dan toe door een beperkt aantal leden werden geformuleerd. De geopolitieke groepen konden de kwestie eigenlijk pas tijdens de Assemblee in Nairobi voor het eerst bespreken.² De Raad wacht dan ook op een omstandiger verslag, dat de werkgroep van de voorzitter na zijn tweede vergadering (Genève, 17-18 juli 2006) moet voorleggen.

Wij vermelden nog dat de samenstelling van de werkgroep in Nairobi uitgebreid werd met vertegenwoordigers van alle geopolitieke groepen, wat het Uitvoerend Comité trouwens vanaf het begin gevraagd had.

²

Het Bureau van de Belgische IPU-groep besprak bedoelde conclusies op 24 april 2006 en formuleerde een aantal opmerkingen. De voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers nam aan die bespreking deel. De Belgische delegatie heeft haar standpunt echter niet rechtstreeks aan de IPU meegedeeld. Zij gaf er de voorkeur aan het debat in haar geopolitieke groep af te wachten. Dat debat leidde tot de goedkeuring van een gemeenschappelijk standpunt (zie rubriek 9 hieronder).

- Samenwerking met het VN-systeem

De parlementaire gesprekspartner van de Verenigde Naties worden is een van de belangrijkste oogmerken van de IPU.

- De Raad nam akte van een overzicht van de talrijke activiteiten die de IPU sinds de vorige Assemblee in samenwerking met de Verenigde Naties ondernam.
- De Raad kreeg te horen dat de kwestie van de samenwerking tussen de IPU en de VN op de agenda zal staan van de volgende Algemene Vergadering van de VN, in het kader van het debat dat die Vergadering om de twee jaar wijdt aan de relaties tussen de VN en andere internationale organisaties. De Raad besloot dat die gelegenheid moest worden aangegrepen om de relaties van de IPU met de UNO gevoelig te versterken, op basis van de slotverklaring van de Tweede Wereldconferentie van Parlementsvoorzitters (New York, september 2005). Concreet komt het erop aan ernaar te streven dat de Algemene Vergadering van de VN een resolutie goedkeurt met de volgende inhoud.
 - De jaarlijkse parlementaire hoorzitting van de IPU in de Verenigde Naties moet een gemeenschappelijk UNO/IPU-evenement worden, dat officieel deel uitmaakt van de agenda van de Algemene Vergadering.

Dat zou ook een oplossing bieden voor het probleem dat de VS aan bepaalde parlementaire delegaties, met name die van Cuba, geen visa wil toekennen. De jaarlijkse vergadering van de IPU in de VN in New York zou dan immers onder het zetelakkoord tussen de UNO en de VS vallen.
 - Er moet een officiële regeling komen voor consultatie en coördinatie tussen de UNO en de IPU.
 - Er moet een samenwerking komen tussen de IPU en de nieuw opgerichte VN-instanties (de Raad voor de Mensenrechten, de Commissie voor Vredesopbouw en het VN-Fonds voor de Democratie), gelet op de vanzelfsprekende rol van de parlementen in verband met de bevoegdheidsdomeinen van die instanties.

Zoals gewoonlijk zal de IPU aan het land van oorsprong van haar voorzitter (in casu Italië) vragen een ontwerp-resolutie in die zin bij de Algemene Vergadering van de VN in te dienen. De Raad heeft alle lidparlementen verzocht zich in te spannen opdat de permanente vertegenwoordiging van hun land in New York die resolutie zou steunen.

- De Raad werd geïnformeerd over de huidige stand van de samenwerking met de instellingen van Bretton Woods (Wereldbank, Internationaal Muntfonds).

Wat het Internationaal Muntfonds betreft, heeft de IPU verscheidene pogingen ondernomen om tot een werkrelatie te komen, tot nog toe zonder resultaat.

De Wereldbank heeft blijk gegeven van meer belangstelling, met name op het niveau van de twee laatste voorzitters, dhr. Wolfensohn en dhr. Wolfowitz. De samenwerking met de IPU wordt evenwel bemoeilijkt door het feit dat er al een Parlementair Netwerk over de Wereldbank bestaat. Het werd in het leven geroepen op initiatief van het Europese Bureau van de Bank en wordt ook grotendeels door dat Bureau gefinancierd en door ambtenaren van het Bureau administratief ondersteund. Daarom kijkt de IPU nogal kritisch tegen dat netwerk aan. Zij vindt dat het niet voldoende onafhankelijk is ten opzichte van

de intergouvernementele instelling waar het verondersteld wordt op toe te zien.

De voorzitter van de Wereldbank schijnt niettemin van oordeel te zijn dat, naast het bestaande netwerk, een samenwerking met de IPU op concrete punten mogelijk is, bijvoorbeeld:

- op het gebied van de versterking van de democratische instellingen ;
- om de parlementen nauwer te betrekken bij de PRSP's (Poverty Reduction Strategy Papers), die het belangrijkste werkinstrument van de Wereldbank inzake armoedebestrijding zijn ;
- naar aanleiding van de vergaderingen die de IPU organiseert over zaken die ook de Wereldbank interesseren (bijv. HIV/AIDS).

- **Samenwerking met de WTO (Wereldhandelsorganisatie)**

In februari 2003 zetten de IPU en het Europees Parlement samen de Parlementaire Conferentie over de WTO op stapel. De conferentie vergadert minstens eenmaal per jaar en naar aanleiding van de ministeriële conferenties van de WTO. De meest recente zitting vond plaats in Hong Kong in december 2005 (zie hieronder « Recente gespecialiseerde vergaderingen »).

Ondanks de goede werkrelatie van de Conferentie met de WTO, vooral op het niveau van de directeur-generaal van die organisatie, bevindt de Parlementaire Conferentie zich in een juridisch vacuüm ten aanzien van de WTO, waarvan het reglement geen enkele verwijzing naar de parlementen inhoudt (terwijl de NGO's bijvoorbeeld wel formeel erkend worden). Die toestand schept ook een praktisch probleem wanneer de Parlementaire Conferentie parallel met de ministeriële conferenties van de WTO vergadert. Parlementsleden die geen deel uitmaken van de officiële delegatie van hun land op de ministeriële conferentie, hebben immers geen toegang tot die laatste, wat hun mogelijkheden om de onderhandelingen te volgen aanzienlijk beperkt.

De Raad keurde daarom een resolutie goed die vraagt dat:

- de regeringen automatisch parlementsleden gespecialiseerd in internationale handelskwesties in de officiële delegatie van hun land naar de ministeriële conferenties van de WTO opnemen;
- de WTO aan de Parlementaire Conferentie over de WTO een apart statuut van waarnemer bij de ministeriële conferenties geeft;
- de WTO de Parlementaire Conferentie over de WTO erkent als een permanent instrument voor parlementaire follow-up van de WTO.

- **Recente gespecialiseerde vergaderingen**

De Raad nam akte van de resultaten van de volgende parlementaire vergaderingen, die de IPU sedert de vorige Assemblee organiseerde.

- Jaarlijkse parlementaire hoorzitting in de VN over het thema *Onze gemeenschappelijke verantwoordelijkheid om de UNO te versterken, ten einde de uitdagingen van de XXIe eeuw aan te gaan*, New York, 31 oktober – 1 november 2005

Het debat omvatte vier luiken, die aan de volgende onderwerpen gewijd waren:

- de besluiten van de VN-top van 2005;

- de rol van de parlementen in de wereldwijde strijd tegen het terrorisme;
- de plicht om te beschermen: vroegtijdige waarschuwing en gecoördineerde respons in crisissituaties;
- parlementen en vredesopbouw.

Dhr. Moriau (Kamer) nam aan die vergadering deel. Een samenvatting en de conclusies van het debat zijn beschikbaar.

- Regionaal seminarie over de rol van de parlementen in de nationale verzoeningsprocessen in Afrika, Bujumbura (Burundi), 7-9 november 2005

Dit seminarie werd georganiseerd door de IPU, het parlement van Burundi en International IDEA (*Institute for Democracy and Electoral Assistance*). Het richtte zich tot de parlementsleden van de landen van Afrika en stelde vooral de rol van de parlementen in het aanwenden van traditionele vormen van rechtspraak, van waarheidscommissies en soortgelijke instanties, van herstelmaatregelen en van gerechtelijke hervormingen in het licht. Een verslag met een samenvatting van de debatten en aanbevelingen is beschikbaar.

- Parlementaire vergadering naar aanleiding van de tweede fase van de Wereldtop over de informatiemaatschappij, Tunis, 17 november 2005

Het algemene thema van de vergadering was de rol van de parlementen in de opbouw van de kennismaatschappij. Het aspect "toegang tot informatie" werd daarbij centraal gesteld. Het werd vanuit twee oogpunten behandeld:

- het vermogen van de parlementen om de informatie te bekomen die zij nodig hebben om zich van hun taak te kwijten;
- de wetgeving die de burgers het recht van toegang tot informatie moet waarborgen.

Dhr. Bellot (Kamer) et dhr. Koninckx (Senaat) namen aan die vergadering deel. Een kort verslag van de vergadering is beschikbaar.

- Regionale conferentie voor de parlementen van Afrika over *Geweld tegen vrouwen, het opgeven van de seksuele verminking van vrouwen: de rol van de nationale parlementen*, Dakar (Senegal), 4-5 december 2006

Deze conferentie werd georganiseerd in samenwerking met het parlement van Senegal, de Afrikaanse Parlementaire Unie en UNICEF, en wilde bijdragen tot een beter begrip van de rol van de parlementen in de strijd tegen de besnijdenis van vrouwen. Het seminarie legde vooral de druk op de middelen om die praktijk uit te roeien, niet alleen met wetten maar ook dankzij maatschappelijke veranderingen en concrete acties binnen de betrokken gemeenschappen. De werkzaamheden werden afgerond met de goedkeuring van een verklaring.

- Zitting van de Parlementaire Conferentie over de WTO in Hong Kong, 12 en 15 december 2005

Deze conferentie, waaraan bijna 300 parlementsleden uit 72 landen deelnamen, vond plaats in de marge van de 6e Ministeriële Conferentie van de WTO. Het algemene thema van de conferentie was: *De bijdrage van de handel tot de verwezenlijking van de Millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling*. Twee subthema's werden uitgediept op basis van drie rapporten over elk thema: (a) de uitvoering van de ontwikkelingsagenda van Doha en (b) de samenhang tussen het handelsbeleid en andere uitdagingen voor het overheidsoptreden.

Verder werden drie paneldebatten gehouden:

- een discussie met de WTO-leiding en regeringsonderhandelaars, onder wie de Europese handelscommissaris, dhr. Mandelson, over het verloop van de onderhandelingen in Hong Kong;
- een discussie over handel en ontwikkeling met vertegenwoordigers van internationale organisaties, ngo's, ondernemingen en de media;
- een rondetafel over praktijkvoorbeelden inzake parlementaire controle op het gebied van handelskwesties.

De Belgische delegatie bestond uit : dhr. de Donnea, dhr. Versnick, dhr. Cortois en mevr. Lalieux, volksvertegenwoordigers, en mevr. Zrihen, senator. Wij vermelden dat dhr. Versnick, samen met dhr. Baron Crespo (Europees Parlement) het Stuurcomité voorziet dat de zittingen van de Parlementaire Conferentie over de WTO voorbereidt.

De werkzaamheden van de conferentie werden besloten met de goedkeuring van een verklaring, op basis van een ontwerptekst die was opgesteld door het Stuurcomité. De Belgische delegatie vergaderde op 1 en 8 december 2005 om dat ontwerp te bespreken en diende meer dan 30 amendementen in. Het Stuurcomité vergaderde opnieuw tijdens de conferentie om de ontwerpverklaring op basis van de ontvangen amendementen aan te passen. Een groot aantal amendementen van de Belgische delegatie werden in de tekst opgenomen.

- Seminarie voor de parlementen van de regio Azië - Stille Oceaan over de totstandbrenging van een omgeving die kinderen beschermt, Hanoi (Vietnam), 15-17 februari 2006

Dit seminarie werd georganiseerd in samenwerking met de nationale Assemblée van Vietnam en UNICEF. Het legde vooral de nadruk op de specifiek parlementaire instrumenten die aangewend kunnen worden om een omgeving tot stand te brengen die kinderen beschermt. Er werd speciaal aandacht geschonken aan de bestrijding van de kinderhandel en het geweld tegenover kinderen. De deelnemers keurden een tekst goed die een samenvatting van de debatten en een serie aanbevelingen bevat.

- Parlementaire vergadering ter gelegenheid van de 50e zitting van de VN-Commissie voor de status van de vrouw, New York, 1 maart 2006

Deze vergadering werd georganiseerd in samenwerking met de afdeling Vrouwenemancipatie van de Verenigde Naties (UNDAW) en bracht meer dan 180 deelnemers uit 64 landen samen. Het was de bedoeling een parlementaire dimensie te geven aan de debatten in de VN-Commissie. Het eerste deel van de vergadering werd gewijd aan het thema *Gelijkheid tussen de geslachten: de inbreng van de parlementsleden*, het tweede aan het thema *Wat parlementaire mechanismen kunnen bijdragen tot de verwezenlijking van de gelijkheid tussen de geslachten*.

De voorzitter van de Senaat, mevr. Lizin, en senator Erika Thijs namen aan de vergadering deel. Mevr. Lizin maakte deel uit van het panel dat het debat over het eerste thema inleidde.

Een beknopt verslag van de vergadering is beschikbaar. De conclusies van de parlementaire vergadering werden later aan de Commissie voor de status van de vrouw voorgesteld.³

³

Het Adviescomité voor gelijke kansen voor vrouwen en mannen van de Senaat keurde op 13 juli 2006 een verslag met aanbevelingen goed over de resultaten van de 50e zitting van de VN-Commissie voor de status van de

Verder werden tijdens de vergadering een brochure *Vrouwen in het parlement in 2005: een blik op het afgelopen jaar* en een infodocument *Vrouwen in de politiek: 60 jaar in perspectief* voorgesteld. Die teksten zijn eveneens beschikbaar.

Wij vermelden nog dat op 27 februari 2006 een vergadering plaats had van de vrouwelijke parlementsvoorzitters die in New York waren voor de opening van de zitting van de VN-Commissie voor de status van de vrouw. Zij vroegen zich af hoe vrouwelijke parlementsvoorzitters een andere dimensie geven of kunnen geven aan de werking, de leiding en de regels van een parlement (verslag beschikbaar).

- **Activiteiten van diverse IPU-instanties**

De Raad nam akte van de verslagen over de activiteiten van de volgende organen.

i) Comité voor de mensenrechten van parlementsleden

Het comité bestaat uit vijf gewone leden en vijf plaatsvervangers uit verschillende delen van de wereld. Zij worden door de Raad verkozen voor een termijn van vijf jaar. Mevr. Laloy is plaatsvervangend lid van het comité sinds september 2003.

Het comité is belast met het onderzoek en de behandeling van de klachten die bij de IPU binnenkomen betreffende schendingen van de mensenrechten waar parlementsleden tijdens hun wettelijke ambtstermijn het slachtoffer van zijn of geweest zijn (bijvoorbeeld pesterijen door de overheid, willekeurige aanhouding en opsluiting, miskenning van de rechten van de verdediging, schending van de parlementaire immuniteit). Als het onmogelijk blijkt om in een eerste, confidentiële fase van onderzoek en contacten met de overheid van het land in kwestie tot een bevredigende oplossing te komen, maakt het comité de zaak openbaar door aan de Raad een verslag en een aanbeveling over de te nemen maatregelen voor te leggen.

Op aanbeveling van het comité keurde de Raad in Nairobi zo resoluties goed over 118 parlementsleden uit 21 landen: Bangladesh, Belarus, Burundi, Cambodja, Colombia, Ecuador, Eritrea, Filippijnen, Honduras, Indonesië, Libanon, Maleisië, Mongolië, Myanmar, Pakistan, Palestina/Israël, Rwanda, Sri Lanka, Syrië, Turkije en Zimbabwe (voor meer details, zie bijlage 1 - lijst van de aangenomen teksten).

Behalve de gevallen waarover de Raad een standpunt innam, onderzocht het Comité voor de mensenrechten van parlementsleden in Nairobi ook nog de dossiers van een groot aantal andere parlementsleden op vertrouwelijke basis, wat het totaal aantal betrokken landen op 35 brengt.

ii) Midden-Oosten

Het Comité voor het Midden-Oosten besprak de toestand na de recente parlementsverkiezingen in Israël en Palestina. Tegenover de internationale reactie op een door Hamas beheerste Palestijnse Wetgevende Raad (PLC) herinnerde het comité eraan dat de IPU zich steeds tot taak gesteld heeft kansen te scheppen voor een dialoog tussen parlementsleden, speciaal die uit conflictzones. De IPU moet dus open blijven staan voor elke mogelijkheid om de

dialogoog tussen leden van de PLC en de Knesset te bevorderen. De IPU moet ook bereid blijven technische bijstand te geven aan de PLC, als die daarom vraagt, te meer omdat de meeste leden van die assemblee gen enkele parlementaire ervaring hebben.

Het comité hoorde vervolgens de in Nairobi aanwezige vertegenwoordigers van de Knesset en de PLC, in aanwezigheid van de delegaties van Egypte en Jordanië.

iii) Internationaal humanitair recht

Het Comité ter bevordering van de naleving van het internationaal humanitair recht (IHR) bestaat uit de leden van het Bureau van Commissie III van de Assemblee (cf. rubriek 6 hieronder).

Het comité behandelde de volgende onderwerpen:

- de verspreiding van het *Handboek voor parlementsleden over staatloosheid en nationaliteit*, dat de IPU samen met het Hoog Commissariaat van de VN voor de vluchtelingen uitgebracht heeft (zie bijlage 4 - lijst van praktische handboeken): het comité spoort de parlementen aan om die gids in hun landstalen te laten vertalen en hem aan het publiek voor te stellen;
- de parlementaire follow-up van de eerste Toetsingsconferentie over het verdrag van Ottawa betreffende de antipersoonsmijnen (Nairobi, november 2004): het comité formuleerde daarover een reeks aanbevelingen;
- de ratificatie van Protocol V (over de ontplofbare oorlogsrestanten) bij het VN-verdrag uit 1980 over de conventionele wapens: het comité stelde vast dat er nog maar twee ratificaties nodig waren om dat protocol in werking te doen treden en riep de IPU-leden dan ook op ervoor te zorgen dat hun land tot ratificatie overgaat, mocht het dat nog niet hebben gedaan;
- de invoering van een nieuw karakteristiek symbool, het rode kristal, in het kader van de Conventies van Genève uit 1949: het Comité vroeg de parlementsleden aandacht te schenken aan de 29e Conferentie van het Rode Kruis en de Rode Halve Maan (Genève, 20-21 juni 2006), waar de implicaties van die beslissing besproken zouden worden;
- de kwestie van de vermiste personen: het comité heeft zich ertoe verbonden in te staan voor de follow-up van de resolutie die de Assemblee van de IPU over dat onderwerp gaat aannemen tijdens de volgende zitting (cf. rubriek 10 hieronder).

Ten slotte dacht het comité na over de manier om zijn eigen werking te verbeteren. De leden hebben zich ertoe verbonden de werkzaamheden van het comité toe te lichten in hun respectieve geopolitieke groepen, zodat aan de aanbevelingen van het comité meer gevolg gegeven wordt.

iv) Groep voor genderpartnerschap

De groep bestaat uit enkele leden van het Uitvoerend Comité en moet erover waken dat de belangen en opvattingen van mannen en vrouwen op gelijke basis aan bod komen in de structuren en het beleid van de IPU.

De groep onderzocht, zoals gewoonlijk, de samenstelling van de aanwezige delegaties. Hij stelde vast dat de recordcijfers van de Assemblee van Genève in oktober 2005 (32,7 % vrouwelijke parlementsleden en slechts 8,8 % niet-gemengde delegaties) in Nairobi weliswaar niet geëvenaard werden maar dat

(met 28,2 % vrouwelijke parlementsleden en 9,3 % niet-gemengde delegaties) de vooruitgang van de laatste jaren toch bevestigd werd.

De groep bestudeerde ook de resultatenrekening van het jaar 2005 vanuit het oogpunt van de gelijkheid tussen mannen en vrouwen. Hij was blij met de uitsplitsing per geslacht van de informatie over bepaalde sectoren van de IPU-activiteiten en vroeg de veralgemening van die praktijk. Hij merkte ook de vooruitgang op inzake pariteit in het personeelsbestand van de IPU, maar vroeg meer gedetailleerde informatie over de graad van de functies die de mannen en de vrouwen bekleeden.

De Groep bekijkt ook de toestand in de landen waar de parlementen geen vrouwen onder hun leden tellen. Het betreft hier een aantal Arabische landen en eilandstaten in de Stille Oceaan (10 parlementen in de wereld in totaal). De groep stelde vast dat er in vele Arabische landen een bemoedigende evolutie is maar betreurde dat het parlement van de Verenigde Arabische Emiraten (dat nochtans lid is van de IPU) nog steeds niet is ingegaan op zijn uitnodiging om een dialoog over de deelname van vrouwen aan het politieke leven op te starten. Wat de betrokken landen in de regio van de Stille Oceaan betreft, suggereert de groep dat de IPU zou samenwerken met de Parlementaire Vereniging van de Commonwealth om vooruitgang te boeken.

Ten slotte kreeg de groep te horen dat de IPU dit jaar een enquête plant over *Gendergelijkheid in de politiek: hoe vrouwen en mannen bijdragen tot gendergelijkheid in het parlement*.

- Andere verslagen waar de Raad akte van genomen heeft

- Verslag van de voorzitter van de IPU over zijn activiteiten
- Verslag van de secretaris-generaal over de activiteiten van de IPU in 2005
- Verslag over de activiteiten van de IPU sinds 1 januari 2005 voor de versterking van de democratie en de parlementaire instellingen (bijstand aan de parlementen, bevordering en verdediging van de mensenrechten, bevordering van het genderpartnerschap, informatie over de parlementen).

5. ASSEMBLEE

De Assemblée is het plenaire orgaan van de Interparlementaire Unie, dat de voornaamste politieke standpunten van de organisatie bepaalt.

In Nairobi werd de Assemblée geopend door de president van de Keniaanse Republiek, Z.E. dhr. Kibaki. De voorzitter van de Nationale Assemblée van Kenia, dhr. Francis Ole Kaparo, zat de Assemblée voor.

De volgende thema's stonden op de agenda.

- *Algemeen debat over de politieke, economische en sociale toestand in de wereld, met als bindthema « De democratie bevorderen en bijdragen tot de versterking van de democratische instellingen »*

In totaal namen 104 sprekers van 98 delegaties deel aan dit debat, dat geen aanleiding geeft tot de goedkeuring van teksten.

Het algemeen debat werd ingeleid door een panel, dat uit de volgende sprekers bestond:

- Mevr. Mensah-Williams (Namibië), ondervoorzitster van het Uitvoerend Comité, legde uit wat de IPU doet inzake bevordering van de democratie en capaciteitsopbouw in de parlementen.
- Dhr. Anders Johnsson, secretaris-generaal van de IPU, stelde de zopas door de IPU gepubliceerde studie *Parlement en democratie in de XXIe eeuw – handboek met praktijkvoorbeelden* voor (zie bijlage 4 - lijst van praktische handboeken). De studie steunt op een enquête waar 75 nationale parlementen aan meegewerkt hebben en onderscheidt vijf wezenlijke doelen die elk parlement zich moet stellen: representativiteit, transparantie, toegankelijkheid, de verplichting rekenschap af te leggen en doeltreffendheid. De studie illustreert een en ander met concrete voorbeelden van de manier waarop parlementen die doelstellingen proberen te bereiken en zo hun bijdrage leveren tot de democratie op nationaal en internationaal vlak.
- Dhr. A. Dossal, uitvoerend directeur van het VN-Fonds voor partnerships, gaf een overzicht van wat de Verenigde Naties doen om de democratie te bevorderen, onder andere via een speciaal fonds dat daartoe onlangs in het leven werd geroepen.
- De voorzitter van het federale overgangsparlement van Somalië, dhr. S.H. Sheikh Aden, sprak over de ervaring van een land dat uit een periode van hevige conflicten komt en voor de uitdaging staat om in het kader van een vredesproces instellingen op te richten.
- Tenslotte stelde dhr. de Donnea een geheel van richtlijnen voor met de titel *Parlementen, crisispreventie en wederopbouw*. Het VN- Ontwikkelingsprogramma (UNDP), de IPU en andere partners hebben die richtlijnen opgesteld hebben tijdens een conferentie die op 20 en 21 april 2006 plaats had in Brussel, in het Egmontpaleis en de Congreszaal van het Huis der Parlementsleden. De tekst benadrukt de cruciale rol van de parlementen in het voorkomen van crisissen en in vredesopbouw in kwetsbare staten en vraagt de internationale gemeenschap de hulp aan de parlementen van landen die in een conflict verwickeld zijn of uit een oorlog komen, op te voeren. Dhr. de Donnea riep zijn collega's parlementsleden op de richtlijnen bekend te maken in hun land en hun regering op te roepen om er rekening mee te houden bij het uitstippelen van de hulpstrategie van hun land. De tekst van de toespraak van dhr. de Donnea gaat als bijlage 2 bij dit verslag.
- *De rol van de parlementen in het versterken van de strijd tegen de illegale handel in lichte wapens en handwapens en de bijbehorende munitie*

Dit punt werd behandeld door Commissie I (Vrede en Internationale Veiligheid), op basis van een verslag en een ontwerp-resolutie van dhr. de Donnea et mevr. Oniang'o (Kenia). De Belgische Groep heeft een beroep gedaan op een expert van de GRIP (*Groupe de recherche et d'information sur la paix et la sécurité*) om dhr. de Donnea bij te staan bij het opstellen van die teksten.

In totaal namen 53 sprekers het woord tijdens het debat. Zeventien delegaties dienden 120 amendementen in op de ontwerp-resolutie van de rapporteurs. De commissie stelde een redactiecomité aan om die amendementen te onderzoeken en een synthesesetext op te stellen. Dhr. de Donnea nam als rapporteur met raadgevende stem aan de werkzaamheden van het comité deel.

De door het redactiecomité voorgestelde synthesesetext werd nog op enkele punten geamendeerd in commissie. De commissie stemde over een

amendement van India, dat al in het redactiecomité verworpen was, en verwierp het op haar beurt met een ruime meerderheid. Het amendement strekte ertoe de draagwijdte van de resolutie te beperken tot de verboden lichte wapens en handwapens, terwijl de rapporteurs vonden dat een efficiënte strijd tegen de illegale handel in die wapens niet mogelijk is zonder reglementering van de productie van, de handel in en het gebruik van die wapens in het algemeen.

De Assemblee keurde nadien de in commissie aangenomen tekst goed. De Indische delegatie liet een algemeen voorbehoud bij de tekst notuleren.

- *De rol van de parlementen in milieumanagement en de strijd tegen de wereldwijde verloedering van het milieu*

Dit punt werd behandeld door Commissie II (Duurzame ontwikkeling, financiering en handel), op basis van een verslag en een ontwerpresolutie van dhr. Katoh (Japan) et dhr. Nonô (Brazilië).

In totaal namen 45 sprekers het woord tijdens het debat. Negentien delegaties dienden 138 amendementen in op de ontwerpresolutie van de rapporteurs. De commissie stelde een redactiecomité aan om die amendementen te onderzoeken en een synthesesetekst op te stellen.

Na verdere amendering stemde de commissie over die synthesesetekst. Zij keurde hem goed met 38 stemmen tegen 1 en 1 onthouding. De Assemblee keurde de commissietekst nadien bij consensus goed. Drie delegaties maakten voorbehoud of opmerkingen over bepaalde paragrafen van de tekst (India, Australië, Venezuela). Hun voorbehoud betrof meer bepaald :

- de paragraaf die oproept tot de omvorming van het VN-Milieuprogramma tot een echte VN-Milieuorganisatie, zoals bepleit door de Europese Unie (voorbehoud van India) ;
- de paragrafen betreffende het Kyoto-protocol, die alle landen die zulks nog niet hebben gedaan, « om te beginnen de grootste vervuilers onder hen », oproepen toe te treden tot het protocol en die vragen dat de verbintenissen krachtens het protocol nog worden versterkt (voorbehoud van sommige leden van de Australische delegatie – de delegatie van Venezuela vond dat men de grootste vervuiler bij naam had moeten noemen).

- *Hoe kunnen en moeten de parlementen bijdragen tot een efficiënte strijd tegen alle vormen van geweld op vrouwen?*

Dit punt werd behandeld door Commissie III (Democratie en mensenrechten), op basis van een verslag en een ontwerpresolutie van mevr. Lee (Zuid-Korea) en mevr. Martínez García (Spanje).

In totaal namen 52 sprekers het woord tijdens het debat. Zestien delegaties (waaronder België) dienden 84 amendementen in op de ontwerpresolutie van de rapporteurs. De commissie stelde een redactiecomité aan om die amendementen te onderzoeken en een synthesesetekst op te stellen.

Mevr. De Meyer zat de werkzaamheden van het redactiecomité voor. Het Belgische amendement (betreffende de toegang van alle ambtenaren die bij het voorkomen en beteugelen van genderbepaald geweld betrokken zijn, tot de relevante informatie over die problematiek) werd gedeeltelijk overgenomen. Het idee dat de nodige hulpdiensten zich zowel tot de slachtoffers als tot de daders van dat geweld moeten richten, werd echter niet behouden. De compromistekst spreekt alleen over hulp aan de slachtoffers.

De commissie keurde de door het redactiecomité voorgestelde synthesetekst unaniem goed, na eerst een amendement van Zweden te hebben verworpen, dat eerder ook al door het redactiecomité verworpen was en dat ertoe strekte in de resolutie een verwijzing in te voegen naar bepaalde categorieën van vrouwen die bijzonder kwetsbaar zijn voor geweld ⁴.

De Assemblee keurde nadien de in commissie aangenomen tekst goed. Voorbehoud werd gemaakt door (sommige leden van) de Australische delegatie en door Iran.

Het Australische voorbehoud sloeg op de verwijzing naar het Facultatief Protocol bij het Verdrag over de uitbanning van alle vormen van discriminatie tegenover vrouwen (CEDAW) in de paragraaf die oproept tot ratificatie en volledige eerbiediging van dat verdrag.

Iran verklaarde niet te kunnen instemmen met de bewoordingen van de paragrafen die stellen dat de staten geen gebruiken, tradities of religieuze overwegingen kunnen invoeren om zich te onttrekken aan de verplichting het geweld tegen vrouwen uit te roeien en die de parlementen oproepen de wetgeving van hun land aan een kritisch onderzoek te onderwerpen, om de praktijken en tradities op te sporen die de effectieve gelijkheid tussen de geslachten in de weg staan.

Tijdens de bespreking van de resolutie in commissie lieten de delegaties van Bahrein en Saoedi-Arabië zich in dezelfde zin uit. Zij hebben hun voorbehoud echter niet herhaald in de plenaire vergadering. Saoedi-Arabië kwam ook niet terug op zijn in commissie gemaakte voorbehoud betreffende de paragraaf die de parlementen en regeringen vraagt te waken over het genderevenwicht bij militaire operaties en vredesoperaties, en vooral over de inbreng van vrouwen in de besluitvorming in vredesprocessen.

- *De nood aan dringende voedselhulp om de hongersnood en de armoede ten gevolge van de droogte in Afrika te bestrijden, aan een versnelling van de hulp van de meest geïndustrialiseerde landen aan dat continent en in het bijzonder aan inspanningen om de hand te reiken aan arme en wanhopige bevolkingsgroepen (urgentiepunt)*

Er waren 11 voorstellen voor een urgentiepunt. Zes voorstellen vonden hun oorsprong in de affaire van de Deense karikaturen en gingen in diverse bewoordingen over het probleem van het samengaan van vrijheid van meningsuiting en respect voor religieuze overtuigingen (Algerije, Egypte, Jordanië, Iran, Bahrein, Zweden). Twee voorstellen gingen over de vogelgriep (Zwitserland, India), een voorstel ging over de strijd tegen de drugshandel (Angola) en ten slotte was er een voorstel van het gastland, Kenia, betreffende de rampzalige humanitaire toestand in Oost-Afrika (o.a. in het Noorden van Kenia) alsook een voorstel van Niger dat die kwestie verbreedde tot de problematiek van de voedselcrisis in de wereld in het algemeen.

4

De derde considerans vermeldt in dat verband : « de vrouwen die tot minderheden of autochtone groepen behoren, de vrouwen die vluchteling of ontheemd zijn, de vrouwen die migrant zijn, de vrouwen die in rurale of afgelegen gebieden wonen, de vrouwen zonder bestaansmiddelen, de vrouwen die zich in een instelling of de gevangenis bevinden, de gehandicapte vrouwen, de bejaarde vrouwen, de vrouwen in gewapende conflictzones en landen die uit een conflict komen, de jonge meisjes». Het Zweedse amendement, dat dus verworpen werd, strekte ertoe aan deze lijst de volgende categorieën toe te voegen : de drugsverslaafde vrouwen, de lesbiennes, de biseksuele en de transseksuele vrouwen.

Overleg tussen de delegaties mondde uit in een consensus dat de Assemblee het aan zichzelf verplicht was het humanitaire probleem in het gastland te behandelen. Het feit dat de president van Kenia in zijn openingstoespraak voor de Assemblee ook dat probleem aankaartte, was daar zeker niet vreemd aan. Alle andere voorstellen werden dan ook ingetrokken en de Assemblee koos unaniem voor het thema voorgesteld door Kenia, enigszins anders verwoord, zodat het op heel Afrika betrekking had. De groep van Arabische landen drong er echter op aan dat het thema « respect voor religieuze overtuigingen » op de agenda van een toekomstige Assemblee zou komen (cf. agenda van de 116e Assemblee – rubriek 11 hieronder).

De behandeling van het urgentiepunt werd rechtstreeks aan een redactiecomité toevertrouwd. De Assemblee keurde de door het comité opgestelde ontwerp-resolutie unaniem goed.

Wij vermelden nog dat een beperkte delegatie van parlementsleden in de marge van de zitting kon meegaan met een veldbezoek van UNICEF-medewerkers in de door droogte getroffen streek van Kenia (Garissa). Dhr. Destexhe nam deel aan dat bezoek, dat plaats had op 9 mei. Na afloop van het bezoek gaf de delegatie een korte verklaring uit, die de Assemblee heeft onderschreven.

- *Uitgenodigde sprekers*

De Assemblee werd toegesproken door:

- de minister van Buitenlandse Zaken en Internationale Samenwerking van Kenia, dhr. M. R. Tuju

Dhr. Tuju had het over de groeiende dominantie van de markteconomie overal ter wereld en het effect daarvan op de politiek. Hij lichtte ook het buitenlands beleid van zijn land toe, vooral dan het beleid dat Kenia voert als land dat deel uitmaakt van de regio van de Grote Meren en van de Hoorn van Afrika. Hij wees speciaal op de inspanningen van Kenia om Somalië terug zijn plaats te geven in de gemeenschap der naties.

- mevr. Wangari Maathai, lid van de Nationale Assemblee van Kenia en Nobelprijswinnaar voor de vrede (2004): mevr. Maathai sprak over het verband tussen vrede, duurzame ontwikkeling en goed bestuur alsook over het werk van de « Green Belt » beweging, die zij op gang heeft gebracht.
- dhr. David Nabarro, hoofdcoördinator van de VN voor de vogel- en de menselijke griep

Dhr. Nabarro gaf een overzicht van de verspreiding van de vogelgriep in de wereld en een evaluatie van de risico's die daarmee gepaard gaan. Hij riep de parlementsleden op ervoor te zorgen dat hun land een plan opstelt om die risico's in te dijken.

6. VASTE COMMISSIES - SAMENSTELLING VAN DE BUREAUS (EFFECTIEVE LEDEN)

Commissie I (Vrede en internationale veiligheid)

Voorzitter : dhr. N. El-Ghanem (Syrië)
 Eerste Ondervoorzitter : dhr. J. Argüello (Argentinië)
 Ondervoorzitters: dhr. A. Ndjavé-Djoye (Gabon)
 dhr. S.P. Morin (Indonesië)
 dhr. V. Likhachev (Russische Federatie)
 Lord J. Morris of Aberavon (Verenigd Koninkrijk)

Commissie II (Duurzame ontwikkeling, financiering en handel)

Voorzitter: dhr. A. Fomenko (Russische Federatie)
 Eerste Ondervoorzitter: dhr. P. Martin-Lalande (Frankrijk)
 Ondervoorzitters: mevr. N. Schimming-Chase (Namibië)
 dhr. O. Abu Ghararah (Saoedi-Arabië)
 dhr. E. Veloso (Filippijnen)
 dhr. L. A. Heber (Uruguay)

Commissie III (Democratie en Mensenrechten)

Voorzitter: dhr. Jay-Kun Yoo (Zuid-Korea)
 Eerste Ondervoorzitster: mevr. R. Kadaga (Oeganda)
 Ondervoorzitters: dhr. Z. Azmy (Egypte)
 dhr. S. Zhalybin (Kazakstan)
 dhr. J. Machuca (El Salvador)
 mevr. B. Gadiant (Zwitserland)

7. VERGADERING VAN DE VROUWELIJKE PARLEMENTSLEDEN

De vrouwelijke parlementsleden vergaderden op 7 mei 2006 onder voorzitterschap van mevr. B. Mugo, lid van het Keniaanse parlement en onderminister voor Onderwijs. Meer dan 100 vrouwelijke parlementsleden uit 71 landen woonden de vergadering bij.

Bij wijze van inbreng in de werkzaamheden van de Assemblee hielden de vrouwelijke parlementsleden een debat over het agendapunt van Commissie II: *De rol van de parlementen in milieumanagement en de strijd tegen de wereldwijde verloedering van het milieu*. Het debat mondde uit in de goedkeuring van een aantal amendementen, die de Assemblee volledig overgenomen heeft.

In het kader van de vergadering werd ook een speciaal debat georganiseerd over het thema *Vrouwen in de politiek : maatregelen voor positieve actie, pro en contra*. Het debat werd ingeleid door mevr. D. Dahlerup, professor aan de Universiteit van Stockholm en specialiste ter zake, en door mevr. M. Karua, minister van Justitie en Constitutionele Aangelegenheden van Kenia. De mannelijke parlementsleden waren expliciet uitgenodigd om aan dat debat deel te nemen maar waren weinig talrijk, wat door de deelnemers betreurd werd.

Tijdens de vergadering werd ook gesproken over de samenwerking met de VN inzake genderkwesties en de uitdagingen op dat gebied in het kader van de hervorming van de VN.

Tot slot kreeg de Vergadering van de vrouwelijke parlementsleden een verslag over de werkzaamheden van de Groep voor genderpartnerschap (zie rubriek 5 hierboven).

De vrouwelijke parlementsleden vergaderden opnieuw op 11 mei 2006 om een nieuw Coördinatiecomité te kiezen voor een periode van 2 jaar. Elke geopolitieke groep heeft twee vertegenwoordigsters (twee titularissen en twee plaatsvervangsters) in dat comité. De nieuwe voorzitter van het comité is mevr. Monica Xavier (Uruguay).

Het **Coördinatiecomité van de vrouwelijke parlementsleden** bracht tijdens de eerste zitting van de Vergadering van de vrouwelijke parlementsleden verslag uit over zijn activiteiten sinds de conferentie in Manilla (april 2005). Het vestigde ook de aandacht op het probleem van de korte ambtstermijn van zijn leden (2 jaar).

Het nieuw verkozen comité besloot om tijdens de volgende Assemblee in Genève het thema op de agenda van Commissie II nader te onderzoeken: *De rol van de parlementen in het toezicht op de inspanningen om de Millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling te bereiken, vooral wat het schuldprobleem en de uitbanning van armoede en corruptie betreft*. Tijdens de herfstassemblees van de IPU is er immers geen zitting van de Vergadering van vrouwelijke parlementsleden. Het is dan de taak van het Coördinatiecomité van de vrouwelijke parlementsleden om eventueel amendementen op de ontwerpresoluties van de vaste commissies in te dienen.

8. ANDERE ACTIVITEITEN (PANELDEBATTEN)

- *Paneldebat over « De ontwikkeling van Afrika : doelstellingen en uitdagingen »*

Afrika is het enige werelddeel dat er niet zal in slagen om tegen 2015 zelfs maar een enkele Millenniumdoelstelling voor ontwikkeling te halen. Het panel ging in op drie vragen : wat zijn de hinderpalen voor de ontwikkeling van Afrika ? doet de internationale gemeenschap genoeg voor Afrika ? wat is de rol van de parlementsleden ?

Het panel was samengesteld uit :

- dhr. A. Ligale, lid van het Keniaanse parlement en voorzitter van het organisatiecomité van de 114e Assemblee;
- mevr. Z. Bouayad, lid van de Marokkaanse Senaat en rapporteur van Commissie II voor de volgende Assemblee;
- dhr. H. Bayley, lid van het Lagerhuis (Verenigd Koninkrijk);
- dhr. C. Bruce, Directeur van de Wereldbank voor Kenia, Eritrea en Somalië.

De uiteenzettingen van de vier panelleden werden gevolgd door een vragenruimte. Ongeveer 200 parlementsleden woonden het debat bij.

- *Paneldebat over HIV/AIDS en kinderen*

Het paneldebat werd gehouden op initiatief van de vrouwelijke parlementsleden, in samenwerking met UNICEF en UNAIDS. Het panel was samengesteld uit:

- dhr. S. Lewis, speciaal VN-gezant voor HIV/AIDS in Afrika;
- mevr. C. Ngilu, minister voor Volksgezondheid van Kenia;
- mevr. N. Heptullah, lid van de Raiya Sabha (senaat) van India, oud-voorzitter van de IPU;
- mevr. C. Iliuta, projectleidster van de Roemeense Vereniging voor de strijd tegen aids.

Het probleem werd vanuit drie oogpunten behandeld : preventie, behandeling en hulp aan aidswezen. Er werden talrijke concrete maatregelen voorgesteld tijdens het debat, vooral op het gebied van onderwijs, toegang tot geneesmiddelen, hulp aan de getroffen families en de emancipatie van de vrouw als een essentieel element van bescherming tegen aids.

9. TWAALF PLUS

De Twaalf Plus Groep is een van de zes geopolitieke groepen in de IPU. Hij omvat de meeste lidstaten van de Raad van Europa alsmede Israël, Canada, Australië en Nieuw-Zeeland. De andere geopolitieke groepen zijn: de Afrikaanse Groep, de Arabische Groep, de Groep Azië - Stille Oceaan, de Euraziatische Groep en de Latijns-Amerikaanse Groep (GRULAC).

De Twaalf Plus Groep vergaderde op 6, 8, 9, 10, 11 en 12 april 2006. Het Stuurcomité van de groep had de werkzaamheden voorbereid tijdens een vergadering op 2 april 2006 in Ottawa (Canada).

- Voorzitterschap van de groep

Tijdens de vorige Assemblee werd mevr. Torsney (Canada) tot voorzitter van de Twaalf Plus Groep verkozen. Zij volgde dhr. Versnick op, die sinds oktober 2003 voorzitter van de groep was. Bij de parlementsverkiezingen in Canada eind januari 2006 verloor mevr. Torsney echter haar zetel, waardoor de Twaalf Plus Groep zonder voorzitter achterbleef. Zoals aanbevolen door het Stuurcomité, vroeg de groep aan dhr. Versnick om als interim-voorzitter van de groep op te treden tot de verkiezing van een nieuwe voorzitter in oktober 2006. Met instemming van het Bureau van de Belgische IPU-Groep, heeft dhr. Versnick dat aanvaard. De vergaderingen in Nairobi hadden dan ook onder zijn voorzitterschap plaats.

Met het oog op de verkiezing in oktober a.s. zijn er al twee kandidaten: dhr. John Austin (Verenigd Koninkrijk), thans lid van het Uitvoerend Comité van de IPU, en dhr. Robert del Picchia (Frankrijk), voorzitter van de Franse IPU-groep.

- Herziening van het reglement van de groep

Tijdens de Assemblee in Manilla (april 2005) besloot de groep, naar aanleiding van de indiening van verscheidene amendementen, tot een algemene herziening van zijn reglement over te gaan. Er werd een werkgroep opgericht onder leiding van dhr. Lammert (Duitsland), inmiddels voorzitter van de Bundestag. De delegaties werd gevraagd hun mening te geven over de reeds ingediende amendementen en er desgewenst nieuwe voor te stellen.

Steunend op de ervaring van dhr. Versnick als voorzitter van de Twaalf Plus Groep gedurende twee jaar, stelde de Belgische delegatie verscheidene amendementen voor, meer bepaald over:

- de goedkeuring van gemeenschappelijke standpunten en de groepsdiscipline;
- de samenstelling van het Stuurcomité;
- de invoering van de functie van ondervoorzitter en diens taken;
- de procedure betreffende de verkiezing van de voorzitter.

In Nairobi stelde dhr. Lammert voor om het reglement in twee fasen te herzien. Vanuit de vaststelling dat het reglement niets bepaalde over hoe men moest omgaan met de situatie waarin een verkozen voorzit(s)ter zijn (of haar) mandaat niet afmaakt, zoals nu het geval was met mevr. Torsney, stelde dhr. Lammert

voor om dadelijk een beslissing te nemen over de amendementen betreffende de ambtsdragers van de groep en de andere kwesties, die minder dringend waren, uit te stellen tot de volgende Assemblee.

De groep aanvaardde dat voorstel en keurde de volgende amendementen goed.

- De ambtstermijn van de voorzitter gaat van 1 naar 2 jaar.
- De procedure voor de verkiezing van de voorzitter wordt flexibeler.

Terwijl het reglement tot nog toe bepaalde dat de verkiezing altijd tijdens de herfstzitting plaatshad, waarbij de kandidaturen ingediend moesten worden voor het einde van de lentezitting, kan er voortaan tijdens eender welke zitting een verkiezing zijn en moeten de kandidaturen voor de aanvang van die zitting worden ingediend. Daardoor kan men indien nodig zonder uitstel tot een vervroegde verkiezing overgaan (voorstel van België).

- De functie van ondervoorzitter wordt in het leven geroepen.

Diens taak wordt als volgt omschreven (voorstel van België): « De Ondervoorzitter vervangt de Voorzitter wanneer die afwezig is of betrokken partij bij de zaak die ter bespreking voorligt. Wanneer de Voorzitter zijn mandaat niet afmaakt, oefent de Ondervoorzitter diens taak uit tot er een nieuwe Voorzitter is verkozen. »

De groep was verdeeld over de vraag of die ondervoorzitter door en uit de leden van het Stuurcomité aangesteld dan wel rechtstreeks door de groep verkozen moest worden. De kwestie werd ter stemming gebracht en de groep opteerde voor de eerste oplossing met 32 stemmen tegen 8 bij 7 onthoudingen.

- De samenstelling van het Stuurcomité wordt nader omschreven.

Het reglement bepaalde al dat de Twaalf Plus vertegenwoordigers in het Uitvoerend Comité van de IPU en de twee vorige voorzitters van de groep ambtshalve lid zijn van het comité. Daarnaast kan de voorzitter bijkomende leden uitnodigen, als hij dat nuttig acht. Voortaan wordt expliciet bepaald dat de voorzitter van die mogelijkheid gebruik kan maken om voor een geografisch evenwicht te zorgen (de groep telt 44 lidstaten).

De werkgroep voor de herziening van het reglement hield in Nairobi een bijkomende vergadering om de open gebleven kwesties te bespreken. Hij deed een aantal voorstellen, die in oktober a.s. aan de hele Twaalf Plus Groep voorgelegd zullen worden.

- **Financiële resultaten van de groep**

De door het Belgische voorzitterschap voorgelegde eindafrekening voor het jaar 2005 werd goedgekeurd.

- **Urgentiepunt**

Zweden en Zwitserland lichtten hun voorstellen toe. Het Stuurcomité van de groep liet weten dat het voor het voorstel van het gastland was. Vele delegaties (waaronder België) lieten zich in dezelfde zin uit.

De groep besloot het voorstel van Kenia te steunen en vroeg zijn voorzitter contact op te nemen met de andere geopolitieke groepen om tot een consensus te komen. Als terugvalpositie besloot de groep het voorstel van Zweden te

steunen, mocht blijken dat de zaak van de karikaturen niet vermeden kon worden. Dat laatste is echter niet gebeurd (cf. rubriek 5).

- **Benoemingen**

De groep wees zijn kandidaten aan voor de redactiecomités, onder wie dhr. de Donnea (Commissie I) en mevr. De Meyer (commissie III).

De groep wees bij handgeklap zijn kandidaten aan voor de volgende functies:

- ondervoorzitter van Commissie II (gewoon mandaat) ⁵;
- de vier aan de Twaalf Plus Groep toekomende plaatsen (twee leden en twee plaatsvervangsters) in het Coördinatiecomité van de vrouwelijke parlementsleden;
- een plaats van gewoon lid in het Comité voor de mensenrechten van parlementsleden ⁶;
- een plaats van gewoon lid en twee plaatsen van plaatsvervangend lid in het Comité voor het Midden-Oosten;
- een plaats van lid van de Groep van facilitatoren voor Cyprus.

Al die kandidaten werden later door de bevoegde IPU-instanties verkozen.

De groep bedankte mevr. Fraser (Canada), uittredend voorzitter van het Coördinatiecomité van de vrouwelijke parlementsleden, en dhr. Vallersnes (Noorwegen), uittredend voorzitter van het Comité voor het Midden-Oosten, voor hun werk in het kader van die functies.

- **Verslagen en resoluties van de Assemblee**

Tijdens de eerste vergadering van de groep lichtte dhr. de Donnea het verslag en de ontwerp-resolutie toe die hij samen met zijn co-rapporteur uit Kenia had voorgelegd aan Commissie I. De Spaanse co-rapporteur voor Commissie III was niet aanwezig in Nairobi.

De vertegenwoordigers van de groep in de redactiecomités van de vaste commissies en het redactiecomité voor het urgentiepunt brachten later verslag uit over de resultaten van de werkzaamheden van die comités.

Mevr. De Meyer, voorzitter van het redactiecomité van Commissie III, vermeldde dat de twee co-rapporteurs van de commissie tijdens een van de vergaderingen van het redactiecomité afwezig bleven, wat de groep onaanvaardbaar vond.

Zweden merkte op dat verscheidene Twaalf Plus vertegenwoordigers in de redactiecomités niet aanwezig waren bij de latere bespreking van de ontwerp-resoluties in commissie en in plenaire vergadering. De voorzitter riep de vertegenwoordigers van de groep op hun taak naar behoren te vervullen.

Wat de inhoud van de resoluties betreft, werden in de groep geen noemenswaardige problemen gemeld.

⁵ De andere vertegenwoordigers van de groep in de commissiebureaus waren allen kandidaat voor een hernieuwing van hun mandaat. Zij werden door de groep in hun functie bevestigd. De groep wees ook al een vervangster aan voor zijn plaatsvervangend lid in het Bureau van Commissie III, dat eerlang de IPU verlaat. Die vacature wordt echter pas tijdens de volgende Assemblee ingevuld.

⁶ Omdat de kandidate van de groep, mevr. Carstairs (Canada), al plaatsvervangend lid van het comité was, werd onmiddellijk ook een kandidaat aangewezen om dat plaatsvervangende mandaat over te nemen, mocht mevr. Carstairs verkozen worden (wat ook gebeurd is). De verkiezing voor dat plaatsvervangende mandaat heeft echter pas tijdens de volgende Assemblee plaats.

- **Verkiezing van de secretaris-generaal van de IPU**

Tijdens de vorige Assemblee had het Uitvoerend Comité van de IPU weliswaar erkend dat de huidige secretaris-generaal aan alle voorwaarden voldeed om opnieuw benoemd te worden, maar zich niettemin uitgesproken voor een open selectieprocedure en voor het vaststellen van een arbeidsovereenkomst voor de secretaris-generaal. De IPU-leden ontvingen echter alleen maar een brief die stelde dat het Uitvoerend Comité de herverkiezing van dhr. Johnsson steunde maar bereid was alle andere kandidaturen voor de post te onderzoeken.

Verscheidene tot de Twaalf Plus Groep behorende leden van het Uitvoerend Comité, met name dhr. Austin (Verenigd Koninkrijk) en mevr. Fraser (Canada) protesteerden daartegen tevergeefs bij de IPU-voorzitter (die echter tijdens de vorige Assemblee nog niet in functie was) en stelden dat de beslissing van het Uitvoerend Comité niet correct uitgevoerd was.

In Nairobi stelde de Twaalf Plus Groep vast dat het Uitvoerend Comité bij gebrek aan andere kandidaten nu formeel de aanstelling van dhr. Johnsson voor een derde ambtstermijn aanbeval. De groep was niettemin tevreden met de oprichting van een werkgroep die voor de toekomst een transparantere selectieprocedure en een effectieve controle door het Uitvoerend Comité moet voorstellen (cf. rubriek 3 hierboven)

- **Evaluatie van de hervorming van de IPU**

Tijdens de Assemblee in Manilla (april 2005) richtte de Twaalf Plus Groep een werkgroep over de hervorming op, onder voorzitterschap van dhr. Salles (Frankrijk). Op de volgende Assemblee in oktober 2005 besprak de groep een tussentijds verslag van dhr. Salles.

Parallel daarmee richtte de IPU-voorzitter zijn eigen werkgroep over de hervorming op. De Twaalf Plus Groep stelde vast dat de voorzitter ook op dat punt de aanbeveling van het Uitvoerend Comité van de IPU niet gevolgd had. Die laatste had immers voorgesteld om een werkgroep te vormen bestaande uit vertegenwoordigers van de verschillende geopolitieke groepen. De voorzitter lijkt gevoelig te zijn geweest voor die kritiek en besliste in Nairobi de samenstelling van zijn werkgroep te verbreden (cf. rubriek 4 hierboven).

Op vraag van het Stuurcomité presenteerde dhr. Salles in Nairobi een ontwerp voor een gemeenschappelijk standpunt van de Twaalf Plus Groep met als titel « De hervorming van de IPU verdiepen », waarin zowel rekening gehouden werd met de eerdere besprekingen in de groep als met de conclusies van de eerste vergadering van de werkgroep van de IPU-voorzitter.

Na een algemene bespreking van de tekst van dhr. Salles, behandelde de Twaalf Plus Groep de amendementen die verscheidene leden (België, Duitsland, Finland, Zweden) en dhr. Salles zelf voorstelden. De groep nam de meeste amendementen, waaronder drie van België, over.

Tot slot wees de groep dhr. Salles aan als zijn vertegenwoordiger in de werkgroep van de IPU-voorzitter over de hervorming.

De tekst van het gemeenschappelijk standpunt van de Twaalf Plus Groep gaat als bijlage 3. Hij werd meegedeeld aan de voorzitter van de IPU en aan de leiders van de andere geopolitieke groepen.

- Financiering buiten de begroting van IPU-activiteiten

De beslissing van de IPU om iemand aan te werven voor het aantrekken van financiële middelen uit externe bronnen voor de financiering van IPU-projecten, vooral op het gebied van de bevordering van de democratie, riep in de Twaalf Plus Groep heel wat vragen op.

De voorzitter van de groep en de Britse delegatie spraken hun verwondering uit over het feit dat een dergelijke maatregel kon worden genomen op basis van een aanbeveling van de werkgroep over de hervorming van de IPU-voorzitter, een orgaan dat zuiver informeel is en geen leidinggevende instantie van de IPU. Het Uitvoerend Comité en de Raad werden pas achteraf op de hoogte gebracht van wat toch niet als een routinebeslissing kan worden beschouwd.

Anderen waarschuwden voor het verlies aan autonomie dat uit een toenemende afhankelijkheid van externe financiering zou kunnen voortvloeien. De controle over de IPU-activiteiten inzake bevordering van de democratie moet in handen van de parlementsleden blijven. Het kan niet de bedoeling zijn van de IPU de zoveelste NGO te maken!

Wat de groep het meest verontrustte was het verband tussen de eigen externe fondsenwerving van de IPU en de soortgelijke activiteiten van de Parlementaire Stichting voor democratie. Is dat niet dubbelop en zal hier geen ongewenste concurrentie ontstaan? Voor de Twaalf Plus Groep is de kwestie speciaal van belang, omdat de stichting voortgekomen is uit een initiatief van sommige van zijn parlementsleden, met name dhr. Oliver (Canada), die trouwens voorzitter is van de raad van beheer van de stichting.

De secretaris-generaal van de IPU poogde de groep gerust te stellen. Tijdens een hoorzitting met de groep (zie hieronder), stelde hij dat de twee instanties verschillende sponsors als doelgroep hebben: de IPU richt zich tot de regeringen en de internationale organisaties, de Stichting voor democratie tot privé-sponsors (ondernemingen, stichtingen). Hij meende ook dat de coördinatie tussen beide niet te veel problemen zou mogen opleveren, aangezien de IPU-voorzitter ambtshalve lid is van de raad van beheer van de stichting. Ten slotte verduidelijkte hij dat hijzelf aan de IPU-voorzitter aangeraden had snel te handelen bij de aanwerving van een fondsenwerver, omdat net een bijzonder geschikte kandidate vanuit de UNO bij de IPU kon worden gedetacheerd.

Toch blijft de indruk bestaan dat uit het initiatief van de IPU een zeker wantrouwen blijkt tegenover de kans op slagen van de stichting. Feit is dat de stichting nog steeds geen financiële middelen heeft aangebracht, hoewel de beslissing om ze op te richten al twee jaar geleden genomen werd. De Franse delegatie merkte op dat men moeilijk giften van ondernemingen zal kunnen aantrekken, als die niet fiscaal aftrekbaar zijn.

De groep vernam nog dat dhr. Oliver tijdens de volgende Assemblee door het Uitvoerend Comité van de IPU gehoord zal worden. De verwachting is dat de IPU en de Stichting voor democratie dan tot afspraken over samenwerking komen.

- Samenstelling van het Comité voor de mensenrechten van parlementsleden

Mevr. Carstairs (Canada), plaatsvervangend lid van het comité, vestigde de aandacht op het feit dat er kritiek was op de samenstelling van het comité. Twee van de zes geopolitieke groepen (de Arabische en de Euraziatische Groep) zijn er niet in vertegenwoordigd. Daarentegen levert de Twaalf Plus Groep twee van

de vijf gewone leden (en evenveel plaatsvervangers)⁷. Aangezien een van die twee gewone mandaten in Nairobi vrijkwam, was er een voorstel om het aan een kandidaat uit een nog niet vertegenwoordigde groep toe te kennen.

De Twaalf Plus Groep verklaarde te kunnen instemmen met het principe dat alle geopolitieke groepen in het comité vertegenwoordigd moeten zijn, maar stelde voor om daartoe het aantal leden van het comité te verhogen in plaats van een mandaat af te nemen van de Twaalf Plus. De voorzitter schreef een brief in die zin aan de secretaris-generaal van de IPU.

Toen hij door de groep gehoord werd, liet de secretaris-generaal evenwel opmerken dat de toevoeging van leden uit niet vertegenwoordigde groepen niets veranderde aan het feit dat de Twaalf Plus Groep meer leden in het comité heeft dan de andere groepen.

Er waren drie kandidaten voor de in Nairobi te begeven post: de Twaalf Plus kandidaat en twee kandidaten uit landen van de Euraziatische Groep, een Oekraïner en een kandidaat uit Belarus, die de officiële kandidaat van haar geopolitieke groep was.

De voorzitter van de Twaalf Plus Groep sprak de Oekraïense delegatie en de voorzitter van de Euraziatische Groep daarover aan. Oekraïne trok zijn kandidaat terug maar vroeg dat de Twaalf Plus Groep die kandidaat officieel zou steunen bij de verkiezing voor de post van gewoon lid die tijdens de volgende Assemblee ging vrijkomen. De Twaalf Plus Groep stemde daar mee in. De Euraziatische Groep wou de Wit-Russische kandidatuur eerst niet terugtrekken maar deed dat later toch, nadat gebleken was dat de andere geopolitieke groepen de Twaalf Plus kandidaat steunden.

De groep vernam nog dat het Comité voor de Mensenrechten op zijn volgende vergadering (Genève, 10-14 juli 2006) zelf voorstellen zou doen over zijn samenstelling. Die voorstellen zullen tijdens de volgende Assemblee besproken worden.

- **Waarnemerstatuut voor internationale federaties van politieke partijen**

De Zweedse Groep was blij met de beslissing van het Uitvoerend Comité om dat statuut in het leven te roepen. Zonder die beslissing aan te vechten – die overigens alleen de mogelijkheid biedt aan vertegenwoordigers van zulke federaties om in de Assemblee en haar commissies het woord te voeren – verklaarde dhr. de Donnea dat het daarbij moest blijven en dat men diende te vermijden dat de besluitvorming in de IPU volgens ideologische verbondenheid zou gaan verlopen. De Belgische Groep is van oordeel dat de IPU vooral tot taak heeft de parlementen van de hele wereld, in al hun diversiteit, te mobiliseren rond thema's van gemeenschappelijk belang. De oprichting van fracties naar Europees model binnen de IPU draagt daar niet toe bij.

- **Hoorzitting met de secretaris-generaal van de IPU**

Behalve de financiering buiten de begroting van IPU-activiteiten en de samenstelling van het Comité voor de mensenrechten van parlementsleden, kwamen ook de hervorming van de IPU en de relaties van de IPU met de VN en de WTO aan bod.

⁷

Oorspronkelijk ging een van die twee posten naar de groep landen rond de toenmalige Sovjet-Unie. Na 1989 traden de meeste van die landen toe tot de Twaalf Plus Groep, waardoor die aan een tweede lid in het comité kwam.

De groep informeerde de secretaris-generaal dat hij een gemeenschappelijk standpunt over de hervorming had aangenomen.

Van zijn kant riep de secretaris-generaal de leden van de groep op om bij hun regering actief te pleiten voor de voorstellen van de Raad betreffende de samenwerking tussen de IPU en de UNO en betreffende de betrekkingen tussen de WTO en de Parlementaire Conferentie over de WTO.

- Hoorzitting met de VN-vertegenwoordiger voor de vogelgriep

Vooraleer de Assemblee toe te spreken (cf. rubriek 6 hierboven) werd dhr. Nabarro op zijn verzoek door verscheidene geopolitieke groepen, waaronder de Twaalf Plus Groep, gehoord. Hij beantwoordde de vragen van de leden, die hoofdzakelijk gingen over de reële risico's voor verspreiding van de vogelgriep en van de overdracht van die ziekte op de mens en over de prioriteit die deze crisis moet krijgen in vergelijking met andere mondiale gezondheidsproblemen.

10. AGENDA VAN DE VOLGENDE ASSEMBLEES

Sinds 2004 legt de Assemblee haar agenda (met uitzondering van het urgentiepunt) een jaar op voorhand vast. De bedoeling is om zo de werkzaamheden en meer bepaald de rapporten voor de commissies beter te kunnen voorbereiden. In Nairobi koos de Assemblee dus de thema's die door de drie vaste commissies zullen worden behandeld tijdens de lenteassemblee van 2007. De agenda van de eerstvolgende Assemblee werd al vastgelegd tijdens de vorige Assemblee.

- 115e Assemblee (Genève, 16-18 oktober 2006)

1. Verkiezing van de voorzitter en de ondervoorzitters van de 115e Assemblee
2. Inoverwegingneming van eventuele voorstellen voor een urgentiepunt
3. Samenwerking tussen de parlementen en de UNO om de vrede in de wereld te bevorderen, vooral vanuit het oogpunt van de strijd tegen het terrorisme en van de energieveiligheid op wereldschaal (Commissie I)

Rapporteurs : mevr. H. Mgabadeli (Zuid-Afrika)
Mevr. A. Möller (IJsland)

4. De rol van de parlementen in het toezicht op de inspanningen om de Millenniumdoelstellingen voor ontwikkeling te halen, vooral wat het schuldprobleem en de uitbanning van armoede en corruptie betreft (Commissie II)

Rapporteurs : mevr. A. Boumediene-Thiery (Frankrijk)
mevr. Z. Bouayad (Marokko)

5. Vermiste personen (Commissie III)

Rapporteurs : mevr. B. Gadiant (Zwitserland)
dhr. L. Nicolini (Uruguay)

6. Goedkeuring van de thema's van de 117^e Assemblee en aanstelling van de rapporteurs

- **116^e Assemblee (Bangkok, 29 april - 4 mei 2007)**

1. Verkiezing van de voorzitter en de ondervoorzitters van de 116^e Assemblee
2. Inoverwegingneming van eventuele voorstellen voor een urgentiepunt
3. Algemeen debat over de politieke, economische en sociale toestand in de wereld
4. Zorgen dat in dit tijdperk van globalisering alle geloofsgemeenschappen en geloofsovertuigingen gerespecteerd worden en vreedzaam samenleven (Commissie I)

Rapporteurs : mevr. S. Masri (Jordanië)
dhr. P. Bieri (Zwitserland)

5. Banenschepping en werkzekerheid in deze tijd van globalisering (Commissie II)

Rapporteurs : dhr. O. Abu Ghararah (Saoedi-Arabië)
mevr. E. Salguero (Bolivië)

6. Bevordering van diversiteit en gelijke rechten voor iedereen door universele criteria voor democratie en verkiezingen (Commissie III)

Rapporteurs : mevr. N. Narochnitskaya (Russische Federatie)
dhr. J. D. Seelam (India)

7. Goedkeuring van de thema's van de 118e Assemblee en aanstelling van de rapporteurs

11. VERGADERSHEMA VAN DE INTERPARLEMENTAIRE UNIE

Parlementaire vergadering ter gelegenheid van de VN-vergadering op hoog niveau over HIV/AIDS (in samenwerking met UNAIDS en UNDP)	NEW YORK (UNO) 1 juni 2006
Stuurcomité van de Parlementaire Conferentie over de WTO (voorbereiding van de zitting van 2006)	GENEVE (IPU) 22-23 juni 2006
Comité voor de mensenrechten van parlementsleden	GENEVE (IPU) 10-14 juli 2006
Stuurcomité van de Parlementaire Conferentie over de WTO (voorbereiding van de zitting van 2006)	GENEVE (IPU) 14-15 september 2006
Parlementaire vergadering ter gelegenheid van de VN-vergadering op hoog niveau over de uitvoering van het actieplan van Brussel ten gunste van de minst ontwikkelde landen (LDC)	NEW YORK (UNO) 15 september 2006
Jaarlijks seminarie voor de parlementaire instanties bevoegd voor mensenrechten	GENEVE (IPU) 25-27 september 2006

115 ^e Assemblee van de Interparlementaire Unie	GENEVE 16-18 oktober 2006
Seminarie over het uitzenden van parlementaire werkzaamheden via gespecialiseerde zenders en openbare audiovisuele diensten (in samenwerking met ASGP, de vereniging van secretarissen-generaal van parlementen, en EBU, de vereniging van Europese openbare radio- en televisieomroepen)	GENEVE 19 oktober 2006
Jaarlijks infoseminarie over de toepassing van het Verdrag over de uitbanning van alle vormen van discriminatie tegenover vrouwen (CEDAW)	GENEVE 19 oktober 2006
Parlementair forum ter gelegenheid van de 6e Internationale Conferentie over de nieuwe of weer ingevoerde democratieën	DOHA (Qatar) 29 oktober – 1 november 2006
Jaarlijkse parlementaire hoorzitting in de Verenigde Naties	NEW YORK (UNO) 13-14 november 2006
Jaarlijkse zitting van de Parlementaire Conferentie over de WTO, georganiseerd door de IPU en het Europees Parlement	GENEVE 1-2 december 2006 <i>(te bevestigen)</i>
Seminarie voor de parlementaire instanties bevoegd voor gendergelijkheid	GENEVE December 2006
116 ^e Assemblee van de Interparlementaire Unie	BANGKOK (Thailand) 29 april – 4 mei 2007
Regionaal seminarie voor de parlementen van Europa en Centraal-Azië over het thema « Parlement, begroting en gender »	Plaats en datum te bepalen

Uitnodigingen ontvangen voor de volgende lentesessies van de Assemblee

KAAPSTAD (Zuid-Afrika)
ADDIS ABEBA (Ethiopië)
CARACAS (Venezuela)

**INTERPARLEMENTAIRE UNIE (IPU)
114^e Assemblee, Nairobi, 6-12 mei 2006**

Aangenomen teksten

Resoluties aangenomen door de Assemblee ⁸

1. De rol van de parlementen in het versterken van de strijd tegen de illegale handel in lichte wapens en handwapens en de bijbehorende munitie (Commissie I)
2. De rol van de parlementen in milieumanagement en de strijd tegen de wereldwijde verloedering van het milieu (Commissie II)
3. Hoe kunnen en moeten de parlementen bijdragen tot een efficiënte strijd tegen alle vormen van geweld op vrouwen? (Commissie III)
4. De nood aan dringende voedselhulp om de hongersnood en de armoede ten gevolge van de droogte in Afrika te bestrijden, aan een versnelling van de hulp van de meest geïndustrialiseerde landen aan dat continent en in het bijzonder aan inspanningen om de hand te reiken aan arme en wanhopige bevolkingsgroepen (urgentiepunt)
5. Verklaring over de droogte in het Noordoosten van Kenia

Bestuursraad : verslagen, besluiten en aanbevelingen

1. Samenwerking met de Verenigde Naties: lijst van de activiteiten van 14 oktober 2005 tot 8 mei 2006
2. Samenwerking met de Verenigde Naties: besluit van de Raad over de belangrijkste elementen van de aan de Algemene Vergadering van de VN voor te leggen resolutie
3. Resolutie over de noodzaak om een aangepast statuut te geven aan de parlementsleden tijdens de ministeriële conferenties van de WTO
4. Samenvatting en conclusies van de jaarlijkse parlementaire hoorzitting in de VN (New York, 31 oktober – 1 november 2005)

⁸

De rapporten en ontwerpresoluties die in de drie commissies voorlagen (waaronder het rapport en de ontwerpresolutie van dhr. de Donnea en mevr. Oniang'o voor Commissie I) zijn eveneens beschikbaar.

5. Samenvatting en aanbevelingen van het regionaal seminarie over de rol van de parlementen in de nationale verzoeningsprocessen in Afrika (Burundi, 7-9 november 2005)
6. Verslag over de parlementaire vergadering naar aanleiding van de tweede fase van de Wereldtop over de informatiemaatschappij (Tunis, 17 november 2005)
7. Verklaring aangenomen door de regionale conferentie voor de parlementen van Afrika over *Geweld tegen vrouwen, het opgeven van de seksuele verminking van vrouwen: de rol van de nationale parlementen* (Dakar, 4-5 december 2006)
8. Verklaring aangenomen door de Parlementaire Conferentie over de WTO op de zitting in Hong Kong, 12 et 15 december 2005
9. Samenvatting en aanbevelingen van het regionaal seminarie voor de parlementen van de regio Azië - Stille Oceaan over de totstandbrenging van een omgeving die kinderen beschermt (Hanoi, 15-17 februari 2006)
10. Verslag over de parlementaire vergadering ter gelegenheid van de 50e zitting van de VN-Commissie voor de status van de vrouw (New York, 1 maart 2006)⁹

Bestuursraad : resoluties betreffende de mensenrechten van parlementsleden¹⁰

1. Dhr. Sha Ams Kibria, uit **Bangladesh**
2. Sheikh Hasina, uit **Bangladesh** *
3. Dhr. Victor Gonchar, uit **Bélarus**
4. De heren S. Mfayokurera, I. Ndikumana, G. Gahungu, L. Ntamutumba, P. Sirahenda en G. Gisabwamana, uit **Burundi**
5. Dhr. N. Ndiokubwayo, uit **Burundi**
6. Dhr. Cheam Channy, uit **Cambodja**
7. De heren Chhang Song, Siphon Phay en Pou Savath, uit **Cambodja**
8. De heren Pedro Nel Jiménez Obando, Leonardo Posada Pedraza, Octavio Vargas Cuéllar, Pedro Luis Valencia Giraldo, Bernardo Jaramillo Ossa, Manuel Cepeda Vargas en Octavio Sarmiento Bohórquez, uit **Colombia**
9. Dhr. Hernán Motta Motta, uit **Colombia**
10. Mevr. Piedad Córdoba, uit **Colombia**
11. De heren Oscar Lizcano, Jorge Eduardo Gechen Turbay, Luis Eladio Pérez Bonilla, Orlando Beltrán Cuéllar, mevr. Gloria Polanco de Lozada en dhr. Consuelo González de Perdomo, uit **Colombia**
12. Dhr. Jorge Tadeo Lozano Osorio, uit **Colombia**
13. Dhr. Gustavo Petro Urrego, uit **Colombia**

⁹ De brochure *Vrouwen in het parlement in 2005: een blik op het afgelopen jaar* en het infodocument *Vrouwen in de politiek: 60 jaar in perspectief*, die tijdens de vergadering werden voorgesteld, zijn eveneens beschikbaar.

¹⁰ De nieuwe, in Nairobi openbaar gemaakte gevallen zijn aangeduid met een asterisk.

14. De heren Jaime Ricaurte Hurtado González en Pablo Vicente Tapia Farinango, uit **Ecuador**
15. Elf parlementsleden uit **Eritrea**
16. Dhr. Crispin Beltrán, uit de **Filippijnen** *
17. Dhr. Miguel Angel Pavón Salazar, uit **Honduras**
18. Dhr. Tengku Nashhiruddin Daud, uit **Indonesië**
19. Dhr. Gibran Tueni, uit **Libanon** *
20. Dhr. Anwar Ibrahim, uit **Maleisië**
21. Dhr. Zorig Sanjasuuren, uit **Mongolië**
22. Drieëntwintig parlementsleden uit **Myanmar**
23. Dhr. Asif Ali Zardari, uit **Pakistan**
24. Dhr. Makhdoom Javed Hashmi, uit **Pakistan**
25. Dhr. Marwan Barghouti, uit **Palestina**
26. Dhr. Hussam Khader, uit **Palestina**
27. Dhr. Léonard Hitimana, uit **Rwanda**
28. Dhr. D.M.S.B. Dissanayake, uit **Sri Lanka**
29. Dhr. Joseph Pararajasingham, uit **Sri Lanka** *
30. Dhr. Mamoun Al-Homsi, uit **Syrië**
31. Dhr. Riad Seef, uit **Syrië**
32. Tien parlementsleden uit **Turkije**
33. Zesentwintig parlementsleden uit **Zimbabwe**

De aangenomen teksten zijn te verkrijgen (in het Frans of het Engels) bij:
dhr. Marc DE ROUCK, secretaris van de Belgische Groep van de Interparlementaire Unie, tel. 02/501.74.25 – fax 02/501.72.16 – e-mail : mdr@senate.be

Men vindt ze ook op de website van de Interparlementaire Unie : www.ipu.org.

**UNION INTERPARLEMENTAIRE (UIP) / INTERPARLEMENTAIRE UNIE (IPU)
114e Assemblée, Nairobi, 6-12.V.2006**

Débat général / Algemeen Debat

**Speech by Mr. François-Xavier de Donnea presenting the
Guidelines on
PARLIAMENTS, CRISIS PREVENTION AND RECOVERY**

Your Excellencies,
Honorable Members of Parliament,
Ladies and gentlemen,

I stand here today to present to you the Guidelines developed by the United Nations Development Program and the Inter-Parliamentary Union for the international community on supporting parliaments' roles in conflict and post-conflict situations.

I join the Vice President of the IPU Executive Committee in saluting the presence of the Honorable Speaker of the Somali Parliament here.

I understand that all delegations have now received copies of the Guidelines in their pigeonholes. These Guidelines are the culmination of an extensive consultative process led by the UNDP and the IPU, aimed at enhancing recognition for the vital role that representative institutions play in post-crisis and post-conflict political processes. I am pleased to note that the Government and Parliament of Belgium have supported the initiative throughout

Concerned by the lack of attention on parliaments in many post-conflict situations, UNDP and the IPU undertook a series of case studies to analyze parliaments' roles during and after crisis and conflict. The research showed that, in many cases, parliament's contribution to peacebuilding processes was far from adequate. Additionally, parliaments are often marginalized in the aftermath of conflict, including by external actors.

The objective of the Guidelines is to emphasize to the international community the positive roles played by parliaments in peacebuilding and crisis prevention. As repeatedly noted at an international donors' conference on this topic in Brussels in April, many development partners' post-conflict strategies do not pay enough attention to representative governance institutions and their role in democratization and peacebuilding. The Guidelines therefore contain a series of recommendations for external actors to ameliorate their liaison with, and support to, representative bodies.

You are all aware of the high levels of support provided by the international community to electoral processes in the wake of conflict. However, in many cases, there is minimal commensurate support to parliaments, which, needless to say, are the product of these elections! These Guidelines highlight the critical importance of building upon

investments in elections with adequate support to parliaments. As we all know, if the peoples' representatives are denied a voice in reconciliation and reconstruction, there is considerable risk of renewed conflict.

I would be grateful if I could take a few moments to highlight some of the Guidelines' core principles:

- Democratically elected representative institutions speak with unrivalled legitimacy, which warrants their inclusion in dialogue, reconciliation and other actions supported by external actors affecting national governance.
- Power-sharing arrangements have profound effects on the functioning of parliamentary institutions, and therefore the international community has a responsibility to take this into account when mediating power-sharing mechanisms. External actors need to go beyond seeking short-term gains at the expense of long-term stability and peace.
- In the immediate aftermath of conflict, parliaments have important responsibilities unique to the recovery and reconciliation processes, which are not receiving sufficient support by international actors engaged in post-conflict peacebuilding and recovery. In this regard, the Guidelines emphasize the need for parliaments to legislate on matters related to transitional justice, nationality, resettlement, DDR and the reestablishment of democratic control of the armed forces.
- In some cases, parliaments themselves fail to live up to their responsibilities and potential, falling prey to patrimony, cronyism and corruption. We all need to recognize the disrepute that this brings to representative institutions in particular, and to peacebuilding and democratization in general.
- Finally, parliaments have important leadership responsibilities in terms of promoting human rights, gender equality, and the rights of marginalized groups and different societal actors.

In light of the above guiding principles, the Guidelines make specific recommendations.

- There needs to be recognition that parliaments can play a critical role in national dialogue processes – and even cross-border dialogue. Increasingly regional parliamentary forums and assemblies are proactively addressing cross-border issues of conflict. These experiences confirm that the involvement of legitimately elected representative bodies can only enhance international, collective dialogue and peace-making efforts.
- International support to parliaments needs to be timely and efficacious. This means not waiting until the completion of transitional processes. It is worth reflecting on how in Afghanistan the early and sizeable multilateral support provided to the new parliament there has contributed to the consolidation of democracy in the past six months.

- There needs to be more reflection on power-sharing options and their effects on long-term governance development, just as more attention is required on planning the sequencing and timing of transitional processes.
- International support to post-conflict parliaments also needs to be mindful of the credo of “do no harm.” External interventions must be attuned to the specific context, long-term in nature and conflict-sensitive.
- Finally, the Guidelines highlight the need to view support to parliamentary development as a vital means of promoting and protecting people’s fundamental rights. This includes ensuring a level playing field for all elected representatives and political parties to participate in parliamentary debate; strengthening parliaments’ roles in advancing transitional justice and reconciliation; promoting human rights and oversight of the security sector; ensuring that all citizens have equal access to public services and judicial recourse; and finally, and perhaps most importantly, providing a gender-balanced approach to parliament’s core legislative, oversight and representation functions.

Before concluding, I would like to request, on behalf of the IPU and the UNDP, that Members of Parliament in attendance at this Assembly bring these Guidelines home with them and discuss them with their fellow parliamentarians. We also ask that parliamentarians from development partner nations lobby their Foreign Ministries and Development Cooperation ministries to include the Guidelines’ core principles and recommendations in their post-conflict assistance strategies. And we request all parliamentarians in attendance to monitor the mainstreaming of the Guidelines’ core messages into both local and international efforts to enhance parliaments’ effectiveness in situations of crisis and post-conflict. Thank you.

I would like to conclude by thanking the UNDP for this important and timely initiative. I am sure that I speak for all parliamentarians assembled here today when I declare that this initiative and these Guidelines are a significant step forward by the international community in enhancing our collective efforts to promote participatory peacebuilding and democracy in crisis-affected countries and regions.

« APPROFONDIR LA REFORME DE L'UIP »

POSITION COMMUNE DU GROUPE DES 12+ SUR L'ÉVALUATION DE LA RÉFORME DE 2003 ET SUR LES MESURES À PRENDRE POUR RENDRE L'UIP PLUS PERTINENTE, PLUS INFLUENTE ET PLUS VISIBLE ¹¹

I. La réforme de 2003

Une réforme substantielle de l'UIP est intervenue en avril 2003, au terme d'une longue période de réflexion et de débat préalables.

Les principales modifications – autres que terminologiques – prévues par cette réforme peuvent être ainsi résumées :

- réduction du format de la seconde Assemblée annuelle, tenue désormais à Genève, sauf décision contraire ;
- application de sanctions aux délégations ne comportant pas de parlementaires des deux sexes pendant trois assemblées consécutives ;
- choix d'un thème global pour le débat général ;
- suppression du point supplémentaire de l'ordre du jour de l'Assemblée et réduction des 4/5 aux 2/3 de la majorité requise pour l'adoption du point d'urgence ;
- possibilité d'organiser des panels sur des sujets d'intérêt général ;
- augmentation du nombre des membres élus du Comité exécutif et meilleure répartition des sièges entre les groupes géopolitiques, dont l'existence est désormais statutairement reconnue ;
- réduction de 4 à 3 du nombre des commissions et augmentation de 2 à 3 du nombre de thèmes inscrits à l'ordre du jour de chaque Assemblée (soit un thème par commission permanente) ;
- abandon de la méthode de travail des commissions consistant à permettre à chaque délégation nationale de présenter ses propres mémoire et projet de résolution, au profit de la désignation de deux co-rapporteurs chargés d'établir un

rapport et un avant-projet de résolution commun sur lesquels les membres peuvent d'abord présenter des observations et suggestions puis, pour les avant-projets de résolution révisés, des amendements, le délai de présentation des amendements expirant une semaine avant l'ouverture de l'Assemblée.

- après un débat général sur le thème retenu, les commissions peuvent en principe procéder à l'examen de l'avant-projet de résolution révisé soit en formation plénière, soit en recourant à un comité de rédaction restreint (en pratique, la deuxième formule a toujours été choisie).

Au vu de l'expérience acquise depuis l'entrée en vigueur de la réforme, plusieurs modifications ponctuelles ont en outre été mises en application : passage à un cycle annuel pour le choix des thèmes soumis aux Assemblées, réouverture du droit d'amendement pendant les Assemblées au profit de la réunion des femmes parlementaires et inclusion de droit des co-rapporteurs dans le comité de rédaction correspondant.

II. Un consensus sur la nécessité d'amplifier la réforme

Depuis l'entrée en vigueur de la réforme, le Secrétariat de l'UIP a régulièrement présenté au Comité exécutif et à l'ensemble des membres de l'Union des documents pointant les difficultés d'application rencontrées ou identifiant plus généralement les problèmes de fonctionnement de l'UIP et évoquant les pistes à suivre pour y remédier. Le plus notable de ces documents est une note au Comité exécutif (EX/245/10-P.1), largement diffusée au cours de la 113ème Assemblée, qui soulignait sans fard que l'amélioration de la qualité des résolutions que l'on attendait des nouvelles règles de fonctionnement des commissions ne s'était pas produite. La responsabilité de cet état de fait était pour l'essentiel imputée à l'insuffisante spécialisation des parlementaires choisis pour représenter leur Parlement aux Assemblées de l'UIP, ainsi qu'à l'insuffisante qualité de l'appui technique dont ils bénéficient au sein de leur Parlement.

Enfin, la présentation, lors de la 112ème Assemblée, du rapport établi par la société Saatchi & Saatchi sur l'image de marque et la stratégie de communication de l'UIP a mis en lumière la relative faiblesse de la notoriété et de l'influence de l'Union, suscitant par la suite un débat plus large sur les objectifs de l'UIP et les moyens à mettre en œuvre pour les atteindre.

Aujourd'hui, il semble exister, à tous les niveaux de l'Union (organes dirigeants, membres et secrétariat), un accord général sur le diagnostic suivant : la réforme de 2003 a été un incontestable progrès (notamment en abandonnant une méthode de travail des commissions très peu rationnelle), mais elle n'est pas allée assez loin, particulièrement en ce qui concerne la réflexion sur l'apport de l'UIP au débat mondial, la définition de ses priorités et l'adaptation de son mode de fonctionnement à ces priorités.

III. Les réflexions engagées : le groupe de travail des 12+ et celui du Président de l'UIP

Dans ce contexte, le Groupe des 12+ a décidé, lors de la 112ème Assemblée, de créer en son sein un groupe de travail sur l'évaluation de la réforme de l'UIP. En réponse à un questionnaire détaillé élaboré par le Président de ce groupe, ses membres ont d'abord exposé par écrit leurs vues sur le fonctionnement actuel de l'UIP et sur son avenir. Sur la base d'un résumé de ces réponses, le groupe a ensuite tenu, lors de la 113e Assemblée, une réunion élargie à l'ensemble des membres des 12+, au cours de laquelle plusieurs observations et suggestions complémentaires ont été formulées.

Par ailleurs, le Président de l'UIP a décidé, en décembre 2005, de créer auprès de lui un groupe de travail sur la réforme composé essentiellement de Présidents de parlements et a invité les Membres de l'Union à lui soumettre leurs éventuelles suggestions. Le groupe s'est réuni pour la première fois les 19 et 20 janvier 2006 à Genève. Il a produit des conclusions qui seront examinées par le Comité exécutif à la 114ème Assemblée, les membres de l'UIP et les groupes géopolitiques ayant parallèlement été invités à faire connaître leur position. Au vu des réactions enregistrées à Nairobi, le groupe de travail du Président élaborera des propositions plus complètes qui seront à leur tour soumises aux Membres avant la 115e Assemblée.

A ce stade, les premières conclusions du groupe diffusées à l'issue de la réunion de Genève revêtent la forme d'orientations encore très générales qui peuvent être ainsi résumées :

- faire jouer à l'UIP un plus grand rôle pour combler le déficit démocratique affectant les relations internationales ;
- amplifier les activités de l'Union visant à renforcer les institutions parlementaires et à promouvoir la démocratie, notamment en ce qui concerne le respect des droits de l'homme et la parité entre les sexes ;
- faire des Assemblées de l'UIP des événements politiques, notamment en favorisant la participation des Présidents de parlements à l'Assemblée de printemps, en rendant plus précis les thèmes soumis aux Assemblées, en axant davantage les débats des Assemblées sur les thèmes de la démocratie, de la paix et de la sécurité - les sujets plus sectoriels devant alors être abordés dans le cadre de réunions spécialisées -, en invitant les internationales politiques et en faisant appel aux meilleurs experts parlementaires sur les thèmes à traiter ;
- permettre aux dirigeants de l'UIP de prendre plus rapidement des positions plus hardies sur les crises politiques en cours ;
- travailler davantage avec les organisations parlementaires régionales ;
- développer l'élaboration de lois-modèles ;

- combler l'écart entre les activités délibératives de l'Union et ses activités opérationnelles ;
- accroître le rôle de l'ASGP dans le fonctionnement de l'UIP ;
- renforcer le Comité exécutif, notamment en renouant avec la pratique des réunions hors Assemblée ;
- préciser le rôle des groupes géopolitiques ;
- instaurer un partenariat institutionnel plus fort avec les Nations Unies, notamment en choisissant des thèmes d'étude reflétant leur agenda et en améliorant les auditions parlementaires aux Nations Unies ;
- améliorer la communication de l'UIP en s'inspirant des recommandations du rapport Saatchi & Saatchi ;
- augmenter substantiellement les ressources de l'UIP par le biais d'un accroissement des contributions volontaires autres que celles des Membres.

Sur la base de ce qui vient d'être exposé, le Comité directeur du Groupe des 12+ a, lors de sa réunion tenue à Ottawa au début du mois d'avril 2006, demandé à M. Rudy Salles, Président du groupe de travail des 12+ sur l'évaluation de la réforme, de préparer un projet de position commune des 12+ sur cette question tenant compte à la fois des travaux déjà menés au sein de ce groupe géopolitique et de ceux du groupe de travail du Président. Le Groupe a discuté et amendé ce projet pendant l'assemblée de Nairobi et a adopté les orientations suivantes.

IV. Les orientations proposées par le groupe des 12+

Le renforcement des liens entre l'UIP et l'ONU est, de l'avis général, une des premières priorités à assigner à l'Union. L'objectif est de nouer un partenariat stratégique avec les Nations Unies qui se traduise par une coopération renforcée sur tous les sujets d'intérêt commun et par un recours systématique à l'UIP chaque fois qu'un organe du système des Nations Unies voudra recueillir l'avis ou l'opinion de la communauté parlementaire mondiale ou agir en liaison avec elle.

A cet égard, l'ONU est certainement moins demandeuse d'une telle coopération que ne l'est l'Union, même si la liste des activités actuellement menées avec le système des Nations Unies est impressionnante. Le fait que l'UIP n'ait pas été citée une seule fois dans le discours de Kofi Annan à l'ouverture de la 2ème Conférence mondiale des Parlements est révélateur d'une certaine attitude « utilitariste » vis-à-vis de l'UIP, sollicitée à certains moments et oubliée à d'autres. Par ailleurs, les réticences manifestées par certains Etats à l'égard de toute référence à l'UIP dans les projets de textes onusiens constituent également un obstacle notable et expliquent largement le

contenu décevant du paragraphe de la dernière résolution du Sommet des chefs d'Etat et de Gouvernement consacré à la coopération avec les parlements nationaux et l'UIP.

Sur ce sujet, il ne faut donc pas se contenter de proclamations volontaristes non suivies d'effet. L'UIP ne doit pas seulement demander le resserrement de ses liens avec l'ONU, mais modifier son fonctionnement pour apporter des preuves de l'importance qu'elle attache à cette évolution. Parmi les mesures concrètes susceptibles d'aller dans ce sens, on peut citer :

- le fait de **consacrer l'ordre du jour des Assemblées de printemps à l'étude de sujets figurant sur l'agenda prioritaire des Nations Unies**, étant observé que cette mesure, qui rejoint une orientation du groupe Casini, pourrait avoir pour conséquence le retour à un cycle de 6 mois pour la sélection des thèmes de l'Assemblée de printemps, afin de mieux coller à l'actualité onusienne ;
- rechercher un **accroissement des contacts politiques directs entre les organes dirigeants de l'ONU et de l'UIP**, qui se limitent actuellement aux audiences que le Secrétaire général de l'ONU accorde épisodiquement au Président de l'UIP ;
- le **développement des réunions thématiques conjointes ONU-UIP**, lequel suppose toutefois d'obtenir l'assurance – sans doute par le biais d'une résolution de l'Assemblée générale – que ces réunions seront couvertes par l'accord de siège entre l'ONU et les Etats-Unis, afin que ceux-ci soient tenus d'accorder un visa aux délégations nationales des parlements membres de l'Union ;
- **proposer** encore plus systématiquement qu'aujourd'hui **les services de l'UIP aux organes des Nations Unies qui traitent de questions relevant de la démocratie parlementaire** – notamment dans les situations de sortie de crise – **ou d'autres pôles d'excellence de l'Union** (parité, droits de l'homme, droit international humanitaire...), afin que l'UIP soit définitivement identifiée comme un prestataire de services efficace par la communauté onusienne ;
- dans cet esprit, **établir des relations de travail suivies avec les nouveaux organes créés par la réforme de l'ONU** : le Fonds pour la démocratie, qui pourrait devenir une source de financement pour le programme de soutien aux institutions parlementaires, la Commission de consolidation de la paix et le Conseil des droits de l'homme, dont le Comité des droits de l'homme des parlementaires pourrait devenir un partenaire institutionnel.

Si l'on considère la situation actuelle de l'Union, il est frappant de constater qu'elle est finalement plus appréciée pour les activités menées dans le cadre de ses programmes opérationnels que pour ses activités délibératives. Ce constat conduit à préconiser à la fois un **renforcement des programmes** et une **revitalisation des Assemblées de l'UIP**.

- **Le renforcement des programmes opérationnels de l'UIP doit être à la fois quantitatif et qualitatif**
 - le renforcement quantitatif, également prôné par le groupe Casini, pose le problème du **financement des coûts additionnels** qui en résulteraient. Au

moment où il est proposé de commencer à mettre en œuvre une révision de l'échelle des contributions qui se traduira, pour la grande majorité des pays des 12+, par une augmentation perceptible de leur contribution nationale, ce Groupe ne peut que souscrire à l'orientation exprimée dans le rapport du groupe de travail du Président, à savoir que **les dépenses nouvelles devront être couvertes par une augmentation des contributions volontaires extérieures** ;

- le renforcement qualitatif consiste à **mieux intégrer les programmes dans la structure institutionnelle de l'UIP** et, surtout, à y **associer davantage les parlementaires**.

La note du Secrétariat au Comité exécutif mentionnée au II précisait que les trois programmes d'action de l'UIP relatifs à la démocratie, qui visent à renforcer les parlements, défendre les droits de l'homme et promouvoir l'égalité entre les sexes dans la vie politique *« fonctionnaient au quotidien et n'étaient liés à aucune réunion parlementaire, bien que deux d'entre eux aient une structure d'appui parlementaire et que tous trois fassent rapport aux organes dirigeants de l'UIP »*. La note concluait qu'il *« pourrait être judicieux de procéder à une évaluation de ces programmes, d'examiner leur fonctionnement, leur efficacité et les ressources dont ils ont besoin, afin de proposer des améliorations »*. S'il peut paraître un peu sévère de considérer le Comité des droits de l'homme des parlementaires comme une simple structure d'appui à un programme qui fonctionnerait de manière autonome, compte tenu du travail remarquable et très prenant accompli par ses membres, l'évaluation suggérée paraît opportune et il est d'ores et déjà souhaitable qu'elle débouche sur une implication accrue des parlementaires dans ces programmes.

Cela serait particulièrement utile dans le domaine du **soutien aux parlements**, dans lequel l'expérience acquise au niveau national montre qu'une participation de parlementaires experts est particulièrement profitable. Les **actions de formation correspondantes pourraient donc être menées par des équipes mixtes associant des membres du Secrétariat de l'UIP et des parlementaires désignés par leurs assemblées à raison de leurs compétences**. De manière générale, l'orientation proposée contribuerait à la réduction de l'écart entre les activités délibératives de l'UIP et ses activités opérationnelles prônée par le rapport du groupe de travail du Président.

Enfin, les résultats et les conclusions des programmes opérationnels de l'UIP devraient être présentés à l'Assemblée de façon plus systématique.

- La **nécessaire revitalisation des Assemblées de l'UIP** est sans doute l'aspect le plus difficile à traiter, dans la mesure où c'est aussi celui pour lequel le caractère inachevé de la réforme de 2003 est le plus patent, particulièrement en ce qui concerne la méthode de travail des nouvelles commissions permanentes.

Il convient à ce propos d'avoir une conception réaliste de l'objectif à atteindre. La note précitée (EX/245/10-P.1) semblait fondée sur le postulat selon lequel une spécialisation beaucoup plus poussée des rapporteurs et des autres parlementaires

suivant un thème donné permettrait d'accroître sensiblement la qualité et surtout l'impact de la résolution adoptée, qui pourrait alors inspirer les parlements nationaux dans leurs activités législatives et de contrôle.

En ce qui concerne le diagnostic, l'insuffisante expertise des parlementaires impliqués dans l'élaboration d'une résolution est loin de se vérifier toujours dans les faits et beaucoup d'autres facteurs contribuent au faible impact actuel des résolutions, dont l'insuffisante précision des thèmes à traiter, les conséquences édulcorantes de la recherche du consensus et le style même des résolutions.

Surtout, il est largement illusoire de croire que des résolutions plus concrètes et plus percutantes auraient nécessairement des incidences bien supérieures sur l'activité des parlements nationaux. Leur ordre du jour est en effet largement déterminé par des considérations de politique intérieure et leur activité législative s'inscrit dans le contexte juridique et social propre au pays concerné, de sorte que même des résolutions de très bonne qualité émanant d'une assemblée interparlementaire de nature consultative n'ont guère de chance d'être prises en compte si elles ne concordent pas avec l'agenda politique interne du moment.

Cette mise au point étant faite, il reste essentiel d'améliorer les activités délibératives de l'UIP et de revitaliser ses assemblées statutaires. Outre la proposition déjà formulée consistant à réserver l'ordre du jour de l'Assemblée de printemps à des thèmes figurant à l'agenda des Nations Unies, les mesures suivantes pourraient concourir à la réalisation de ces objectifs.

- Les **thèmes d'étude** inscrits à l'ordre du jour des Assemblées devraient être **définis de manière plus précise** ;
- La méthode consistant à nommer deux rapporteurs et à demander à chacun d'eux d'élaborer ses propres projets de rapport et avant-projet de résolution avant de les fusionner en un rapport et un avant-projet unique est aujourd'hui considérée comme peu satisfaisante. D'ailleurs, la prescription relative à l'élaboration de deux rapports et avant-projets séparés avant fusion, qui résulte d'une simple recommandation du secrétariat, n'est pas toujours respectée dans la pratique. Le Groupe des 12+ suggère de **conserver deux rapporteurs en les autorisant à présenter des rapports séparés et en maintenant l'obligation d'aboutir à un avant-projet de résolution commun** ;
- S'agissant de **l'élaboration des avant-projets de résolution, on peut également s'interroger sur l'opportunité de maintenir un processus en deux temps** (1er temps : présentation de suggestions de modifications susceptibles d'être incorporées dans un avant-projet révisé ; 2ème temps : présentation des amendements à l'avant-projet révisé) ;
- **La date limite de dépôt des amendements**, actuellement fixée une semaine avant l'ouverture de l'Assemblée, **devrait être avancée** d'une ou deux semaines, **afin de pouvoir adresser aux délégations nationales, avant leur départ pour l'Assemblée, une liste complète des amendements déposés.**

Cette diffusion préalable des amendements aurait le grand intérêt de permettre aux délégations nationales d'arrêter leur position en toute connaissance de cause et, partant, de mieux préparer les débats en commission. Parfois défendue, l'idée contraire – créer la possibilité de déposer encore des amendements pendant l'Assemblée – doit être rejetée. Elle encouragerait encore la tendance des délégations à ne travailler pour l'UIP que pendant les Assemblées, ce qui constitue un point faible essentiel de l'organisation. Si l'on veut des délégués mieux préparés, afin d'améliorer la qualité des débats, il convient de résister à cette tendance ;

- En effet, le **débat général en commission** qui précède la réunion – en droit facultative, mais en pratique systématique – du comité de rédaction se résume actuellement à une juxtaposition d'interventions très générales qui ne permet pas de débat interactif. **Pour le dynamiser, il conviendrait que les orateurs consacrent l'essentiel de leur propos à donner leur avis sur l'avant-projet de résolution révisé et sur les amendements déposés**, en particulier ceux qui émanent de leur groupe national. **Pourrait également être développée** dans le même but **l'intervention d'experts extérieurs**, sur le modèle de ce qui est fait dans les panels de discussion, dont la création constitue un point positif de la réforme de 2003 ;
- **Les comités de rédaction devraient bénéficier d'une plus grande latitude d'action** pour tenir compte des opinions exprimées en commission ou au cours de leurs travaux, notamment en étant habilités à s'écarter du texte des amendements déposés pour élaborer des rédactions de compromis dont les débats ont fait apparaître la nécessité.
- **La présentation et le contenu des résolutions paraissent susceptibles d'être améliorés** sur plusieurs points :
 - * Le style actuel des résolutions a le mérite d'être calqué sur celui des textes onusiens, mais également l'inconvénient d'être assez rébarbatif ; il conviendrait d'**examiner la possibilité de modifier la structure rédactionnelle des résolutions pour simplifier le langage utilisé et, notamment, formuler les principes et les recommandations retenus en style direct.**
 - * Il convient d'**alléger la première partie des résolutions consacrée aux considérants de principe**, notamment en prévoyant une référence globale aux dispositions et résolutions existantes et en ne citant expressément que les deux ou trois plus pertinentes d'entre elles ;
 - * **Le nombre des paragraphes opérationnels devrait également être réduit** – on pourrait imaginer de fixer à 10 ou 15 un plafond indicatif à ne dépasser qu'en cas de nécessité absolue – **et leur rédaction allégée**, de manière à ce que chacun d'entre eux ne contienne qu'une seule idée clairement et simplement énoncée ;
 - * Sur le fond, il convient de **réfléchir à la possibilité de rompre avec une conception lénifiante de la recherche de consensus à tout prix. Une prise de position de l'UIP n'a pas d'intérêt si elle se contente de**

reformuler les idées dominantes et **ne se justifie que si elle avance quelques idées novatrices**, notamment par rapport aux textes produits par les organisations intergouvernementales. Pour ce qui est des **résolutions**, leur **adoption par consensus demeure cependant un objectif essentiel**, notamment pour prendre en compte les points de vue minoritaires. L'UIP n'est pas un parlement national avec une majorité et une opposition. Elle est un instrument visant d'abord à mobiliser les parlements autour de thèmes d'intérêt commun, plutôt qu'à déterminer un point de vue parlementaire majoritaire au niveau mondial. Ce n'est qu'au cas où le consensus aurait des effets trop édulcorants que l'on doit envisager des positions majoritaires. Des résolutions consensuelles ne sont pas incompatibles avec des débats vifs et interactifs.

- En ce qui concerne le format même des Assemblées, **on peut se demander**, comme le fait le rapport du groupe de travail du Président, **si leur ordre du jour** doit continuer à couvrir tout le spectre actuel ou s'il **ne devrait pas être recentré sur les questions de paix, de sécurité et de démocratie** ; dans cette hypothèse, les sujets ayant plus un caractère socio-économique, qui relèvent actuellement de la deuxième commission permanente, pourraient être traités dans le cadre de réunions thématiques spécialisées, dont le développement a été souhaité par certains membres du groupe de travail des 12+ et qui se prêtent particulièrement bien à la participation de parlementaires ayant des compétences spécifiques sur ces sujets.

Cette question mérite toutefois d'être étudiée avec soin. En effet, si tous les sujets sectoriels, notamment dans le domaine du développement et de l'environnement, sont systématiquement transférés de l'Assemblée aux conférences spécialisées, les débats à l'Assemblée risquent de se perdre encore plus dans des généralités, ce qui serait contraire à la revitalisation souhaitée.

- Il pourrait également être utile de **mettre à profit l'Assemblée pour effectuer des visites de terrain visant à mieux appréhender la situation du pays hôte**. Le temps nécessaire à leur organisation pourrait être libéré en réduisant la durée du débat général, étant rappelé que le Groupe des 12+ reste réservé à l'égard de la forme actuelle de ce débat, voire de son principe même ;
- L'UIP doit également pouvoir inviter toute personnalité du pays d'accueil à prendre la parole devant l'Assemblée et, éventuellement, à répondre aux questions des délégués ;
- Eu égard aux facteurs déjà exposés qui limitent le retentissement que peuvent avoir les résolutions de l'UIP, il a également été suggéré, au sein du groupe de travail des 12+, de **mettre à profit la venue de nombreux parlementaires du monde entier pour faire des assemblées un lieu d'échange sur les bonnes pratiques parlementaires** ;

Cette composante existe déjà de manière embryonnaire, notamment sous la forme des guides pratiques à l'usage des parlementaires qui sont co-réalisés par l'UIP et les organes du système des Nations Unies. On observera également que les propositions du groupe Casini relatives à l'élaboration de lois-modèles et au développement des synergies avec l'ASGP s'inscrivent dans la même logique. Il pourrait donc être envisagé d'**aménager l'ordre du jour des Assemblées pour y prévoir des ateliers consacrés à tel ou tel aspect du travail législatif ou du contrôle de l'exécutif**, afin que les parlementaires puissent confronter leurs expériences respectives et tirer profit des réussites étrangères.

S'agissant du fonctionnement des organes de l'UIP autres que l'Assemblée, le principal souhait exprimé est celui d'un **renforcement du Comité exécutif**, également souhaité par le groupe Casini. **Le Comité exécutif devrait se réunir plus souvent et ses membres devraient surtout disposer plus longtemps à l'avance des documents soumis au Comité**. En effet, faute de préparation, le Comité fonctionne aujourd'hui trop souvent comme une chambre d'enregistrement, notamment dans le domaine budgétaire. Il convient de signaler que la diffusion précoce des documents rédigés à l'intention du Comité exécutif **devrait également permettre une distribution plus rapide des documents destinés au Conseil directeur**, dont la nécessité a également été soulignée.

En ce qui concerne la communication de l'UIP, **le diagnostic et nombre de propositions du rapport Saatchi & Saatchi ont fait l'objet d'un assez large accord**, sous réserve de trouver les financements nécessaires sans augmenter les contributions nationales. La proposition du rapport du groupe de travail du Président consistant à permettre aux organes dirigeants de l'UIP de réagir rapidement en cas de crise politique mérite d'être examinée avec soin : si la vitesse de réaction est un atout très précieux dans l'univers de la communication, les déclarations du Président de l'UIP ne pourraient pas être considérées comme engageant l'Union. Une consultation préalable des membres du Comité exécutif à l'aide d'un moyen de télécommunication rapide pourrait peut-être permettre de résoudre cette difficulté.

Enfin, la suggestion du groupe Casini visant à préciser le rôle des groupes géopolitiques doit elle-même être précisée pour pouvoir être appréciée en conséquence de cause. Il va de soi, cependant, que le groupe des 12+ n'est pas partisan d'un affaiblissement du rôle dévolu aux groupes géopolitiques, qui contribuent de manière positive à organiser un débat rationnel au sein de l'UIP.

UNION INTERPARLEMENTAIRE (UIP)

Praktische handboeken voor parlementsleden

1. Parlement en democratie in de XXIe eeuw: handboek met praktijkvoorbeelden (2006) ¹²
2. Nationaliteit en staatloosheid (2005)
(gepubliceerd in samenwerking met het Hoog Commissariaat van de VN voor de vluchtelingen)
3. Mensenrechten (2005)
(gepubliceerd in samenwerking met het Hoog Commissariaat van de VN voor de mensenrechten)
4. De rol van het parlement om verzoeningsprocessen tot een goed einde te brengen (2005)
(gepubliceerd in samenwerking met het internationaal Instituut voor democratie en hulp bij verkiezingen (IDEA))
5. Strijd tegen de kinderhandel (2005)
(gepubliceerd in samenwerking met UNICEF)
6. Vrijwilligerswerk en wetgeving : oriëntatienota (2004)
(gepubliceerd in samenwerking met de VN-Vrijwilligers en de Internationale Federatie van het Rode Kruis en de Rode Halve Maan)
7. Bescherming van het kind (2004)
(gepubliceerd in samenwerking met UNICEF)
8. Parlement, begroting en gender (2004)
(gepubliceerd in samenwerking met UNDP, het Instituut van de Wereldbank en UNIFEM)
9. Handboek over de parlementaire praktijk (2004)
(gepubliceerd in samenwerking met UNESCO)
10. Het Verdrag over de uitbanning van alle vormen van discriminatie tegenover vrouwen en het bijbehorende Facultatief Protocol (2003)
(gepubliceerd in samenwerking met de afdeling Emancipatie van de Vrouw van de UNO)

¹²

Nairobi.

11. Parlementair toezicht op de veiligheidssector: principes, mechanismen en praktijken (2003)
(gepubliceerd in samenwerking met het Centrum voor Democratische Controle van de Strijdkrachten - DCAF)
12. De ergste vormen van kinderarbeid uitroeien: Handboek voor de tenuitvoerlegging van Conventie nr. 182 van de IAO (2002)
(gepubliceerd in samenwerking met het Internationaal Arbeidsbureau)
13. De bescherming van vluchtelingen: Handboek over het internationaal vluchtelingenrecht (2001)
(gepubliceerd in samenwerking met het Hoog Commissariaat van de VN voor de vluchtelingen)
14. HIV/AIDS, wetgeving en rechten van de mens (1999)
(gepubliceerd in samenwerking met UNAIDS)
15. Het internationaal humanitair recht naleven en doen naleven (1999)
(gepubliceerd in samenwerking met het Internationaal Comité van het Rode Kruis)

Deze gratis handboeken zijn beschikbaar in het Engels en het Frans en kunnen on-line besteld worden op de website van de Interparlementaire Unie
(<http://www.ipu.org/french/handbks.htm> of <http://www.ipu.org/english/handbks.htm>)

of via het secretariaat van de Belgische IPU-Groep:
dhr. Marc De Rouck
tel. 02/501.74.25 – fax 02/501.72.16 – e-mail : mdr@senate.be.